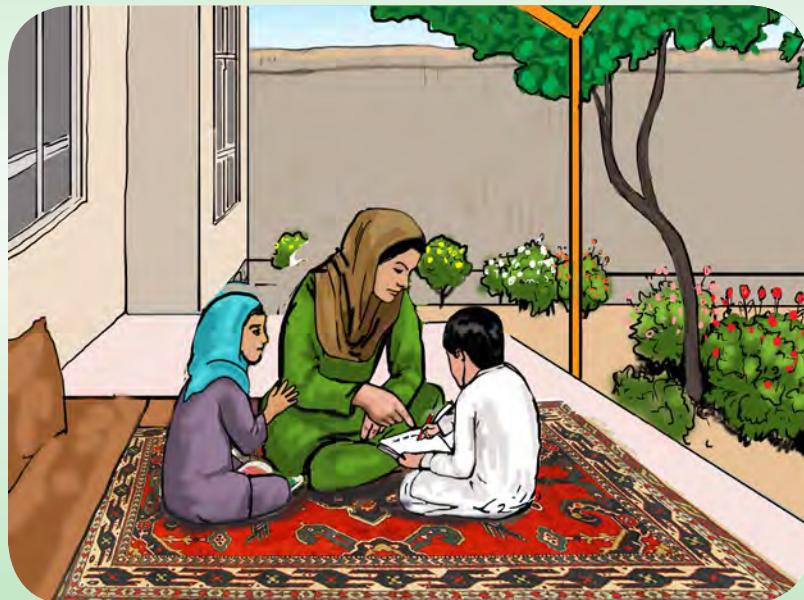

د پوهنې وزارت

پښتو

دریهم ټولگي

پښتو - دریهم ټولگي

کال: ۱۳۹۸ هـ. ش

ملي سرود

دا عزت د هر افغان دی	دا وطن افغانستان دی
هر بچی یې قهرمان دی	کور د سولې کور د توري
د بلوڅو د ازبکو	دا وطن د تولو کور دی
د ترکمنو د تاجکو	د پښتون او هزاره وو
پامیریان، نورستانیان	ورسره عرب، گوجر دی
هم ايماق، هم پشه يان	براھوي دي، قزلاش دي
لکه لمړ پرشنه آسمان	دا هېواد به تل ځليري
لکه زړه وي جاویدان	په سينه کې د آسيا به
وايو الله اکبر وايو الله اکبر	نوم د حق مودي رهبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پښتو

دریم ټولگي

د کتاب خانګړتیاوې

مضمون: پښتو

مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو ژبې او ادبیاتو خانګې د درسي کتابونو مؤلفین

اېډپېت کونکۍ: د پښتو ژبې او ادبیاتو د اېډپېت خانګې غږي

ټولگۍ: دريم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکونکۍ: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تأليف لوی ریاست

خپروونکۍ: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوی ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپ خونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د چاپ او خپروني حق له پوهنې وزارت سره خوندي دي.

دا کتاب د "افغان ماشومان یې لولي" پروژې په
تخنیکي مرسته تأليف شوي دي.

د پوهنې د وزیر پیغام

اقرأ باسم ربك

د لوی او ببنونکي خدای ﷺ شکر په ئای کوو چې مور ته یې ژوند رابنبلی او د لوست او ليک له نعمت خخه یې برخمن کړي یو، او د الله تعالی پر وروستي پیغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهي لومړنې پیغام ورته (لوستل) و، درود وايو.

خرنګه چې ټولو ته بسکاره د ۱۳۹۷ هجري لمريز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د گران هېواد بنوونيز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. بنوونکي، زده کوونکي، کتاب، بنوونځي، اداره او د والدينو شوراګانې د هېواد د پوهنېز نظام شپږګونې بنستېز عناصر بلل کېږي، چې د هېواد د بنوونې او روزنې په پراختيا او پرمختيا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشترابه مقام، د هېواد په بنوونيز نظام کې د ودې او پراختيا په لور بنستېزو بدلونونو ته ژمن دي.

له همدي امله د بنوونيز نصاب اصلاح او پراختيا، د پوهنې وزارت له مهمو لوړي تو邦و خخه دي. همدارنګه په بنوونځيو، مدرسوا او ټولو دولتي او خصوصي بنوونيزو تأسیساتو کې، د درسي کتابونو محتوا، کيفيت او توزيع ته پاملنې د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ئای لري. مور په دې باور یو، چې د باکيفيته درسي کتابونو له شتون پرته، د بنوونې او روزنې اساسی اهدافو ته رسیدلني نه شو.

پورتنيو موختو ته د رسیدو او د اغښناک بنوونيز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توګه، د هېواد له ټولو زړه سواندو بنوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو خخه په درناوي هيله کوم، چې د هېواد بچيانو ته دې د درسي کتابونو په تدریس، او د محتوا په لېردنو کې، هیڅ دول هڅه او هاند ونه سپموي، او د یوه فعال او په دیني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زيار او کوبنښ وکړي. هره ورئ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤوليت په درک سره، په دې نیت لوست پیل کړي، چې د نن ورځي گران زده کوونکي به سبا د یوه پرمختالي افغانستان معماران، او د ټولنې متمن او ګټور او سپدونکي وي.

همدا راز له خوبو زده کوونکو خخه، چې د هېواد ارزښناکه پانګه ده، غوبښنه لرم، خو له هر فرصت خخه ګته پورته کړي، او د زده کړي په پروسه کې د خيرکو او فعالو ګډونوالو په توګه، او بنوونکو ته په درناوي سره، له تدریس خخه نسه او اغښناکه استفاده وکړي.

په پاي کې د بنوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د بنوونيز نصاب له مسلکي همکارانو خخه، چې د دې کتاب په ليکلو او چمتو کولو کې یې نه ستړې کډونکې هلې خلې کړي دي، منه کوم، او د لوی خدای ﷺ له دربار خخه دوي ته په دې سپیڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بريا غواړم. د معیاري او پرمختالي بنوونيز نظام او د داسې ودان افغانستان په هيله چې وګړي ېڅلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دكتور محمد ميرويسي بلخي

لړ لیک

مخ	اونی
۹۰ - ۸۵	پنځلسمه اونی
۹۶ - ۹۱	شپا پرسمه اونی
۱۰۲ - ۹۷	اووه لسمه اونی
۱۰۸ - ۱۰۳	اتلسمه اونی
۱۱۴ - ۱۰۹	نولسمه اونی
۱۲۰ - ۱۱۵	شلمه اونی
۱۲۶ - ۱۲۱	يو ويستمه اونی
۱۳۲ - ۱۲۷	دوه ويستمه اونی
۱۳۸ - ۱۳۳	دروبشتمه اونی
۱۴۴ - ۱۳۹	څلور ويستمه اونی
۱۵۰ - ۱۴۵	پنځه ويستمه اونی
۱۵۶ - ۱۵۱	شپر ويستمه اونی
۱۶۲ - ۱۵۷	اووه ويستمه اونی
۱۶۸ - ۱۶۳	اته ويستمه اونی

مخ	اونی
۶ - ۱	لومړۍ اونی
۱۲ - ۷	دویمه اونی
۱۸ - ۱۳	دریمه اونی
۲۴ - ۱۹	څلورمه اونی
۳۰ - ۲۵	پنځمه اونی
۳۶ - ۳۱	شپرمه اونی
۴۲ - ۳۷	اوومه اونی
۴۸ - ۴۳	اتمه اونی
۵۴ - ۴۹	نهمه اونی
۶۰ - ۵۵	لسمه اونی
۶۶ - ۶۱	یوولسمه اونی
۷۲ - ۶۷	دولسمه اونی
۷۸ - ۷۳	دیارلسمه اونی
۸۴ - ۷۹	څوارلسمه اونی

توري او کلمې

ث

ثواب

ت

تولگى

ت

حرکت

پ

پبني

ب

بابا

آ

الو

الله ﷺ

ا

انار

وارث

بوت

سترگى

توب

زبه

آسمان

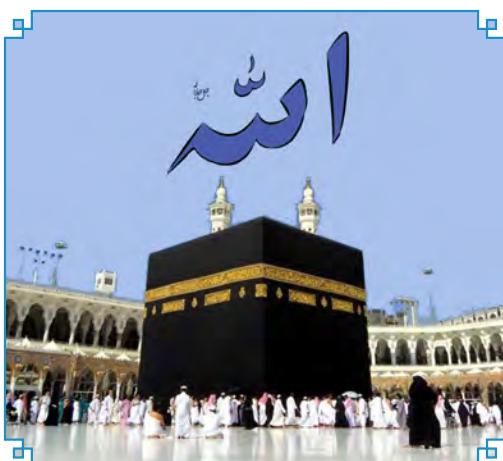
نعمتونه

خالق

مخلوقات

الله ﷺ

د الله ﷺ شکر خنگه ادا کولي شو؟

مورد الله ﷺ پيدا كري يو. الله ﷺ د

تولو مخلوقاتو خائق دى.

الله ﷺ مورده دې نعمتونه را كري دي.

- عقل يې را كري دى چې بنسه او بد

ورباندي و پېژنۇ.

- زبه يې را كري ده چې بنسې خبى

ورباندي و كرو. پەزبه بايد د الله ﷺ ذكر و كرو.

- سترگى يې را كري دى چې شيان ورباندي و وينو.

- لاسونه يې را كري دى چې بنسه كارونه ورباندي و كرو.

- پبني يې را كري دى چې ورباندي و گرخۇ. نو بايد د الله ﷺ عبادت و كرو.

امر يې و منو او د نعمتونو شكر يې ادا كرو.

انځوریزې کلمې

جمع

مفرد

اداره

ترقيي تعلیم

څوکۍ
كتابچه
د حاضري کتاب
الماري
رنګه قلمونه
ترقيي تعلیم
پنسل
مدیر
كتاب
پنسل پاک

د لغتونو زېرمه

د زده کوونکي بکس

پنسل پاک

د لوړي متن بیا لوستل

توري او گلمي

ح

خ

خ

ح

چ

ج

خنگل

خپلي

خوندي

حميد

چمن

جومات

بسخه

سمخه

مخ

محمد ﷺ

وچ

حج

فرض

تعليم

أمتيان

حضرت مُحَمَّد ﷺ

خنگه د حضرت مُحَمَّد ﷺ بنه أمتيان
کېداي شو؟

الله عَزَّلَ حضرت مُحَمَّد ﷺ د انسانانو د
لاربسوونې لپاره رالېبلى دى.
حضرت مُحَمَّد ﷺ له ماشومتوب خخه
د بنو اخلاقو خښتن و. تل به يې ربنتيا
ویل. امانت به يې خوندي ساتل، خکه به تولو اميin باله. حضرت
مُحَمَّد ﷺ به خلک بسو کارونو ته هخول. حضرت مُحَمَّد ﷺ فرمایي:
((د علم زده کړه پر هر نارينه او بسخينه مسلمان فرض ده.)) نو بايد:
 - علم زده کړو.
 - ربنتيا ووايو او بنه کارونه وکړو.
 - امانت بنه وساتو.

که د حضرت مُحَمَّد ﷺ لاربسوونې عملی کړو، بنه أمتيان به يې شو.

جملې

؟

۱. قرآن کريم پر چا نازل شوي دی؟

۲. موږ اللہ ﷺ پیدا کړي یو۔

۳. موږ خپل تولگي پاک ساتو

۴. موږ یو له بل سره مرسته کوو

۵. موږ د چا امتیاز یو

د لغتونو زېرمه

دلوبو میدان

توب

تخته
توب
كتاب
تخته پاک
چمن
مېزونه
لوبغارۍ
جال
تباشير
بېپتې

تولگي

تخته

د دوييم متن بيا لوستل

غوره نیوں او خبرې کول

ذهني وده: بنه غوره نیوں

مخامخ کېدل
چوب پاتې کېدل
د سر په اشارې
سره د معلوماتو
تاييدول
پونستني کول
د ستړګو تماس

نوبتي ليکنه

خنګه کولي شو د خلکو خبرو ته بنه غوره نیسو؟
له چا سره چې خبرې کوو بايد ورته و گورو.

پونستني

کله چې څوک خبرې راته کوي، موږ بايد چوب واوسو او
خبرې بې په غور سره واورو.

نوبت

غوره

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

؟

ب

كلمي او جملي

الف

۱. دېوه بسوونځي ته ئخي —
۲. ستاسو بسوونکي خه نومېږي ؟
۳. زه له بسوونځي سره مينه لرم —
۴. ستاسو بسوونځي چېرته دي —
۵. هيله زما ټولګيواله ده —

ج

گلان، كتابونه، ونې، او به، مېزونه،
شين، خوکۍ، الماري، مجله، بوټي

جمع

مفہد

چمن

گلان

كتابتون

مجله

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او ڪلمي

ذ

ذره بین

کاغذ

ڏ

ڏنڌ

پند

د

دنده

ڙوند

اسانتياوې

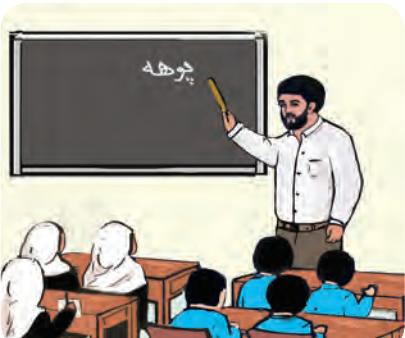
خدمت

پوهه

پوهه

پوهه خنگه حاصلولي شو؟

بنوونئي د زده کري ٿاي دي. په بنوونئي کي د نجونو او هلکانو پوهه زياتپري. پوهه د دي لپاره زياتوو چي ڙوند مو بنه شي. په پوهه ٿان، کورني او هپواد ته خدمت کولي شو. د دي لپاره چي پوهه مو ڏبره شي، باید:

- د بنوونکو خبرو ته غور و نيسو.
- خپل درسونه ولولو او په معنا ڀي ٿان پوه کرو.
- کورني دنده ترسره کرو.
- د بنوونئي د درسونو ترخنگ نوره مطالعه هم و کرو.
- گرانو زده کوونکو! که پورتنيو لاربنوونو ته پام و کرو پوهه به مو ڏبره شي.

كلمي

<u>توب</u>	هلکان	كتابونه	<u>مېز</u>	۱
قلمونه	نجونې	<u>ھېواد</u>	زدهکوونكىي	۲
كمپيوترونه	خان	بكسونه	كتابچې	۳
تخته	تولگى	انخورونه	بنوونكىي	۴
كاغذونه	تبشير	پنسل پاكونه	بنوونئى	۵
خوکى	ونې	سرېسوونكىي	گلان	۶

د لغتونو زېرمە

الف

رنگه قلمونه

پنسل

تخته پاك

اداره

بنوونكىي

ب

تخته

مدیر

درس ورکول

رسمول

پنسل تراش

د لوړۍ متن بیا لوستل

توري او کلمې

ب

بمنع

کېبىدى

ژ

ژرنده

روژه

ز

زمۇد

پياز

م

پنگ

ربىر

ر

رنا

كور

مطالعه

مناسب

كتابتون

مطالعه

مطالعه خنگە و كرو؟

د كتاب او نورو ليكنو لوستلو ته مطالعه وايى. كور، بسوونئى او كتابتون د مطالعې لپاره مناسب ئايونه دى. پە پاركونواو باغونو كې ھم مطالعه كولاي شو. د مطالعې پە وخت ناسم كېناستل او نامناسبه رنا تاوانانلىرى، نو باید:

- پە لېرە رنا كې مطالعه ونه كرو.
- رنا دې د شا ياشنگ لە خوا پە كتاب ولگېرى.
- موڭ بايد پە كېرۈپە ملا مطالعه ونه كرو.
- كتاب لە سترگو خخە دېرش سانتىي مترە لرى ونيسو.
- پە ئىير سره مطالعه وكرۇ.
- د مطالعې پە وخت كې تول پام كتاب تە واروو.

جملې

۱. باید په لبہ رنا کې مطالعه ونه کړو۔

۲. د مطالعې لپاره کوم Ҳایونه مناسب دي؟

۳. موږ بسوونځۍ ته د زده کړې لپاره څو

۴. تاسو څو کتابونه لرئ

۵. زه له بسوونځۍ سره مينه لرم

د لغتونو زېرمه

ب

کتابچه

نى

نسوونکۍ

ساعت

د لوبو میدان

الف

نسوونځۍ

زنګ

قلم

مشوانۍ

توب

د دوييم متن بيا لوستل

غۇرۇنىيۇل او خېرىپى كول

ذهنی ودە: پام ساتل

نوېتى لىكىنە

تاسو خنگە خپلۇ ورخنىيۇ كارونو تە پام ساتى؟

زە د درس لوستلىو پر مەھال شورماشور آراموم.

ژورە ساھ

پام

زە د لوستلىو پر مەھال د خط لاندى خپلە گوته تېروم.

مناسب ئاي

د لومرى او دوييم متن بىا لوستل

كلمي او جملي

۱. باید په حئير سره مطالعه و کړو .
۲. كتابونه خنگه و ساتو ؟
۳. موږ نسوانۍ ته حؤ
۴. تاسې خو كتابونه لرئ
۵. زله نسوانۍ سره مينه لرم

الف

۱. کاغذ	قلم	بكسونه
۲. خط	كتاب	هلکان
۳. پاني	مېز	نسوانکي
۴. ګل	ساعتونه	ګپلاس

او به
كتابچه
پاني
كتابونه

گلان
ګپلاس
قلم
بكسونه

د لوړۍ او دوييم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

بېن

نبار

خوبىن

ش

شفتالو

داش

س

سلام

مرسته

پاملرنە

مرسته

مزاھمت

بنه تۈلگىوال

خنگە بنه تۈلگىوال كېدلاي شو؟

بنه تۈلگىوال يو بل ته سلام كوي. پە درسونو كې لە يو بل سرە مرسته كوي. د مطالعى پە وخت تۈلگىوالو تە مزاھمت نە كوي. لە نورو تۈلگىوالو سرە مرسته كوي. پە يو بل مەربانە وي. يو ئاي لوبي كوي. هىدارنگە د دې لپارە چې بنه تۈلگىوال واوسو، بايد:

- د تۈلگىوالو خبرو تە غور و نيسو.

- خە چې ئان تە خوبىسو، نورو تە بېم خوبىن كرو.

- لە تۈلگىوالو سرە پە درسونو كې مرسته و كرو.

- كە پورتنيو تکو تە پاملرنە و كرو، بنه تۈلگىوال كېدلاي شو.

كلمي

ب

قلمونه

كتابچي

مني

توبونه

مېزونه

الف

مېز

قلم

توب

منيه

كتابچه

۱.	سپین غر	تورغر	باباغر	بزگر
۲.	كتاب	گل	خط کشونه	قلم
۳.	لوبغارى	لوبه	تيرده	بېتى
۴.	الماري	كاغذ	كتابونه	ونه
۵.	بنياسىته	بنكلى	بنې	كمپيوترۇنە
۶.	نجونې	هلكان	زنگ	ماشوم

توري او كلمې

غ

غوب

ع

علم

ظ

ظاهر

ط

طاووس

ض

ضرب

ص

صابون

بيرغ

نعمان

احتياط

لحاظ

اخلاص

حوض

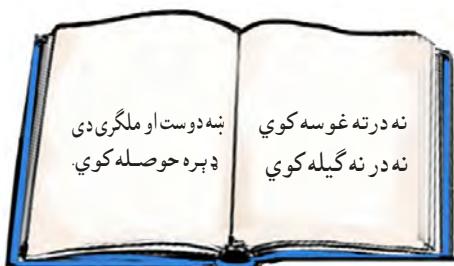
حوصله

دوست

غوسه

كتاب

نه درنه گيله کوي

نده درته غوسه کوي

د پره حوصله کوي

بنه دوست او ملگري دي

د پر خه به در و بنيي

ته که يې ملگري شې

بنه بنه به در و بنيي

بدو ته دې نه پر بزدي

بنه ملگري خوند کوي

نوم يې دې كتاب كتاب

خوك په مينه ژوند کوي

بنه دې چې كتاب سره

؟

۱. اکرام زما بنه تولگیوال دی .

۲. ڇپوه ولپه بنوونئي ته نه ده راغلي ؟

۳. موږ تول کورنی دندہ لیکو

۴. ستاسو بنوونئي د لوبو میدان لري

۵. موږ په بنوونئي کې ترانې لولو

د لغتونو زېرمه

آسمان	کوته	کور	د ډوال	۱
رنگي	کتابچه	انگور	رسم	۲
رنگ	کاغذ	باغ	قلم	۳
كتابتون	غر	مجله	كتاب	۴
خط کش	منهه	مبوه	انار	۵
ساعت	ثانيه	موټر	دقيقه	۶

د دوييم متن بيا لوستل

غور نیول او خبری کول

ذهني وده: خپلو کرو وړو ته پام کول

نوبتي ليکنه

ولي مور باید خپلو کرو وړو ته پام وکرو؟

مور خپلو کرو وړو ته حکه پام کوو چې نور راسره په

تكلیف نه شي.

لوبې

پام

خوندي

بریالي

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

؟

ب

الف

كلمي او جملي

١. د خپلۇ تولگىيالو درناوى كوو .
٢. د خوتولگىيالو نومونه پېزىنى ؟
٣. ولې د تولگىيالو درناوى كوو .
٤. د تولگىيالود حال احوال پۇنىتىنە كوو .
٥. پرون ولې تولگىي تەنە وي راغلى .

جمع

كتابونه
هلکكان
كتابچى

مفرد

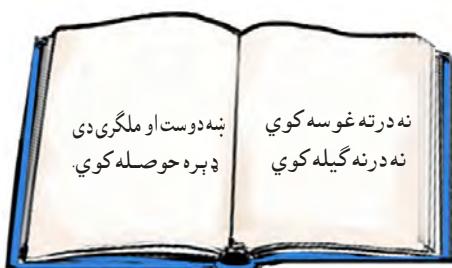
كتابچە
كتاب
هلک

ج

آسمان	كوتە	كور	١. د پوال
رنگىپى	كتابچە	انگور	٢. رسم
رنگ	كاغذ	باغ	٣. قلم
كتابتون	غر	مجله	٤. كتاب

د لوئىي او دوييم متن بىا لوستل

بىنە دوست او ملگرىدى
د پەرە حوصلە كوي

نە درتە غو سە كوي
نە درنە گىلە كوي

املا

توري او کلمې

م

ل

گ

ک

ق

ف

مرغه

لمن

گل

کوتره

قلم

فیل مرغه

سلام

فیل

چرگ

موربک

برق

معارف

وژغوره

بیړه

اغزن بوټي

بنه ملګري

په ځنګله کې فیل مرغه، کوتره او موربک ملګري وو. یوه ورڅ د فیل مرغې بچى په اغزن بوټي کې بند شو.

کوتره په بیړه موربک ته ورغله. ورته ويې ویل: د فیل مرغې بچى په اغزن بوټي کې نښتی دی. چرگې راته ويلى وو: «موربک په غابسونو بوټي پرې کولای شي.» مرسته ورسره وکړه. موربک وویل: ما هغه ځای ته یوسه. کوتري موربک پرشا کپناوه او والوته. موربک اغزن بوټي په غابسونو پرې کړ. د فیل مرغې بچى یې وژغوره. فیل مرغه چې خبره شوه، ويې ویل: دېره مننه. تاسې زمانې

ملګري بئ.

كلمي

د گر
مبنه
جوار
تخته
چرگ
مرغه

هوائي

.۴ توره .۵ فيل

مبنه
بوتي
دنده
ورخ
كار
آباد

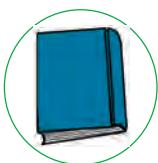
خوشحال

شين

جلال

د لغتونو زېرمە

پند کتاب

اورد خط کش

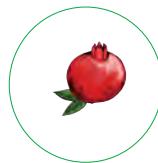
جى ھلک

غۇنار

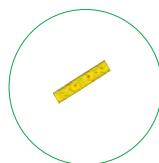
غې خىتكى

كۆچنى انار

نرى کتاب

لند خط کش

كۆچنى خىتكى

تىت ھلک

د لومرىي متن بىا لوستل

توري او کلمې

ن

نارنج گاونډييان سالون لمونج لمن

ب

شکون ژوبن بنکه منه بن

گاونډييان

ستومانه

کاغى

بنه گاونډي

په یوه حنګله کې یوه کوترا او یوه مرغى او سپدلې. یوې کاغى د دوى کورونو ته نژدي کور جوراوه. هغه ستري او ستومانه وه. د کوتري او مرغى ورپام شو. هغوي د مرستي لپاره ورغلې. کوتري ورته وویل:

کاغى خوري! مور به مې وویل:
 «له گاونډياني سره مرسته ثواب لري.» مور ستا مرستي ته راغلي يو.
 کوتري ورته خاشې او خلي راول او مرغى ورسره ئاله جوروله. د دوى په مرسته ئاله ژر جوره شوه. کاغى له کوتري او مرغى خخه مننه وکړه.
 هغې وویل: شکر خدايې چې بسې گاونډياني لرم.

جملې

۱. کوتري کاغى ته وویل: موبد در سره مرسته کوو.
۲. اتل سباوون ته وویل سبا لوبي کوو.
۳. اوربل زرلښتي ته وویل راھه چې درس ووايو.
۴. د ډپوي دغه مېبوي خوبې دی منې او انګور.
۵. زبیر وویل السلام عليکم و رحمت الله و برکاته! درنو مشرانو.
۶. سپورمۍ گلالې ته وویل راھه چې بسوونځي ته ولاړې شو.

د لغتونو زېرمه

ب

شپه
ناروغ
خوشحاله
خندا
سپین

الف

تور
ژرا
څېه
روغ
ورڅ

د دوييم متن بيا لوستل

غورني يول او خبرې کول

ذهني وده: د خپلې حافظې کارول

نوبتي ليکنه

جميلې او احمد غوبنتل چې د الفې د تورو
غرونه تکرار کړي.

پیل

د جمیلې د تولو تورو غرونه په یاد وو، خواحمد
د ئینو تورو غرونه هېر کړي وو.

کوبښن

احمد د الفې د تورو غرونه زده کړل.

خوشحاله

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

:

ب

١. زده کوونکو وویل: مود سره
ملگری يو.
٢. کوتره موږک ته ورغله ورته
بي وویل
٣. حميد خوشحال ته وویل سبا
مېلې ته حو.
٤. احمد ماته وویل کور ته ولار شه.

ب

الف

ج

شمن
خوشحاله
تياره
وروکى

غت
رنا
بي وزله
خپه

كلمي او جملي

الف

١. مزار غر
شريف
٢. سپین غر
مالته
٣. سور او به
لنډي
٤. جلال آباد
سييند

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمې

ي

ملگري

ه

هپواد

ه

روغه

و

ورخ

کينه

تهمينه

زره

ناروغى

موسكا

کينه

نسخه

يو بل منل

کاغى ناروغه وە. فيل مرغ تە ورغلە. ورتە ويپە ويل:

همېشە مې زره خپە وي. گاوندې بلىله مې بده اپسى چې وېپە
ويىم، زره مې خپە شي. نسخە را كەر چې پە درملتون كې درمل
واخلەم. گوندىپە روغە شە. فيل مرغ ورتە وويل:

«ستاد ناروغى درمل لە ما سرە دى. کينه ساتىل د ناروغى سبب
كېرىي. لە زره خخە دې د بلىلىپە كينه وباشه!»

بلە ورخ کاغى بلىلىپە تە پە موسكا
سلام و كە. بلىلىپە يې سلام واخىست
او خوربې نغمې يې ورتە وغېرولې.
د کاغى زره باغ باغ شو. هەغە
خوشحالە او ركە روغە شو.

كلمي

مرغ

باغ

فيل

فيل مرغ

.۱

ستوري

پېكى

تور

.۲

بخت

خوبش

نېك

.۳

تولگى

دندە

كورنى

.۴

عمل

غر

نېك

.۵

د لغتونو زېرمە

ب

الف

دوا

همېشه

بنيايسٽه

درمل

همسايە

بنکلى

تل

گاونډى

د لوړي متن بیا لوستل

توري او گلمى

ئ

وليكى

ولولى

ى

سپوبىمى

هيلى

ى

بسكلى

بچى

ي

كوترى

پنسى

مننه

ڏوبپري

نېكى

مازدييگر باران شوي و. كوتره د ڏنده پر غاره ولاره وه. د موربک بچى راغى چې او به و خبىي. پنسى يې ونسوبدى او او بو ته ولوبد. كوترى چې وليد، ڙرواوت. هيلى ته يې ئان ورساوه. ورته ويې ويل: هله چې د موربک بچى په او بو کې ڏوبپري.

هيلى په منده راغله. د موربک بچى يې راوايىست. بيا يې موربک ته كيسه و كره چې كوترى راته وويل: «هله چې د موربک بچى په او بو کې ڏوبپري.» زه ورسره لارم او ستا بچى مې له او بو خخه راوايىست. موربک له هيلى او كوترى خخه مننه و كره.

جملې

:

۱. کاغۍ، فیل مرغ ته وویل: همېشه مې زړه خپه وي.
۲. کوتري ھيلۍ، ته وویل د مورک بچۍ ډوبېږي.
۳. سپوربمى، مریم ته وویل د بن گلان مه شکوه.
۴. ابراهیم ادریس ته وویل السلام عليکم و رحمة الله و برکاته.
۵. بنوونکي وویل د مور او پلار درناوی کوي.
۶. د زلمي د قلمونو رنگونه دا دی تور، شین او سور.

ب

الف

ګلم
قوي
دوبى
پاك
اورښت

باران
سېپېخلۍ
اورې
پياورې
ټغر

غوره نیول او خبری کول

ذهني وده: په يوه وخت کې د خو کارونو ترسره کول

نوښتي لیکنه

جميله او احمد متن لولي او هغه کلمې چې د (و) او
(ه) توري لري په نښه کوي.

کوبنښ

کلمې

خوشحاله

د درس په پای کې به دوى د متن ټولي هغه کلمې چې

د (و) او (ه) توري لري، په نښه کړي.

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

:

ب

۱. ويې وييل: ڏٻره مننه تا او هيلى زما بچى وڙغوره.
۲. کوتري هيلى، ته ووييل هله چې د موږک بچى ڏوبېږي.

كلمي او جملي

الف

۱.	سپين	بام	غر	____
۲.	توشك	ڏگر	هوائي	____
۳.	جلال	سيند	آباد	____

ب

ناپاک
رواج
شين

الف

سمسور
دود
ناولي

ج

د لومړي او دویم متن بيا لوستل

اما

توري او کلمي

ز

ص

س

ث

ط

ٿ

ت

زرک

صابر

سويء

ثواب

ظاهر

تال

ترافيک

تبز

رسيدل

وارث

وطن

موتير

وخت

ناصر

اوسينبي

ترافيكي نبني

مبله

بي احتياطي

په ڪنگله کي حيواناتو مبله جوره کري په
وه. پيشو په ڇان جورولو ڏپروخت تپر
کر. سويي پيشو ته وويل:

پيشو! ملگري وايي چي ژركوه، ناخته
شو. پيشو ٿواب ورکړ: غممه کوه! اوس
به مو د سترگو په رپ کي ورسوم.

پيشو موتير چالان کړ، خود پر تبز يې چلاوه.

سويء په وارخطائي ورته وويل: پيشو! ترافيكى نبني ته پام کوه.
باید موتير ورو وچلوې.

پيشو موتير نور هم تبز کړ. موتير ناخاپه له اوسينبي څخه جورې شوي
لوهي سره وجنه چې. پر لوحه ليکل شوي وو:

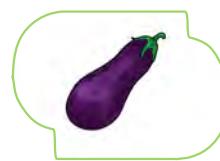
«له نه رسپدو څخه، وروسته رسپدل نېه دې.»

كلمي

سپین غر

د لغتونو زېرمە

زمى

۲. اوړۍ

سپین

۱. تور

۷. چاغ

۲. خپه

۸. تود

۳. نېکي

۹. خوب

۴. وچ

۱۰. دوستي

۵. ژرا

د لوړۍ متن بیا لوستل

جملې

۱. سوبي په وارخطايي پيشو ته وويل: ترافيكى نبسو ته پام کوه.
۲. مريم زرلښتې ته وويل سپينه کوتره د سولي نښه ده.
۳. په دې كتاب کې د دې مرغانو انځورونه دې لکه کوتره او طوطي.
۴. دا کسان د ڈې درناوي وردې لکه مور، پلاړ او نور مشران.
۵. اسماعيل ابراهيم ته وويل رائه چې له پلاړ سره مرسته وکړو.

د لغتونو زېرمه

وران

۲. ودان

ورک

۸. دوست

۹. شتمن

۱۰. لور

ناپوهی

۱. پوهه

تکړه

۲. خواره

۳. سوله

۴. مروره

د دویم متن بیا لوستل

غور نیوں او خبری کول

ذهنی وده: د معلوماتو سه تنظيمول

نوښتی لیکنه

جميلې او شکيلا غونبنتل چې د اختر لپاره چمتووالی ونيسي.

هغوي د يو بل په مرسته لوړۍ د اړتیا وړ شیانو لېست جوړ کړ.

مېوه

دوکان

پيسې

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

:

ب

كلمي او جملي

١. بنوونکي وویل: تل د مشرانو درناوي کوي.
٢. زرغونکي وویل تاسي نبه زده کونکي ياست.
چې په تولگي کې يوله بل سره مرسته کوي.
٣. مور مې راته وویل خپل درسونه ووايه.

ب
لوند
کرکه
تريخ
مرور

الف
خوب
پخلا
مينه
وچ

ج

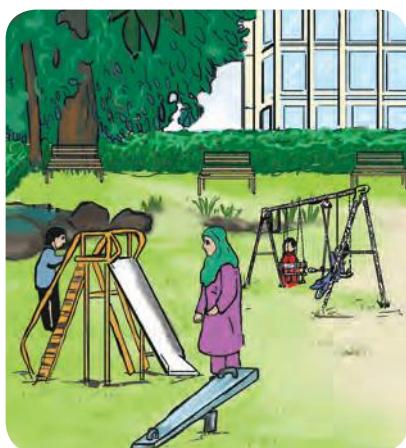
زردآلو

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

اما

ج	ج	ج	ج	ب	ب	آ	ا
ح	ق	ک	گ	خ	خ	خ	خ
ذ				د	د	م	ل
				ن	ن	ن	

امانت

احتیاط

نوبت

کتابتون

خنگه د کتابتون ادبونه و پیژنو؟

څوک چې غواړي معلومات یې زیات شي، کتابتون ته ئې. له کتابتون څخه هر څوک ګته اخیستلاي شي. کتابتون ځینې ادبونه هم لري. کله چې کتابتون ته ئو، باید:

- نوبت مراعات کرو،
- که خبرې کوو، په تیټ غږې وکرو،
- د کتاب پانې په احتیاط واروو،
- په کتاب کې خطونه کرو،
- د کتاب مهم ټکي په کتابچه کې ولیکو،
- امانت اخیستل شوی کتاب بېرته وسپارو،

- کتاب بېرته په خپل ځای کې کېبدو.
گرانو زده کوونکو! همدا د کتابتون ادبونه دي.

قلمونه	كتابچي	<u>يچحال</u>	كتابونه
تولگيواں	ونه	بسوونکي	زده کوونکي
انگور	دبوالونه	کوتې	کورونه

۱. د بوه کورته ولاړه .
۲. چبرته حې ؟
۳. زه زده کړه کوم
۴. له پلار سره مرسته کوم
۵. نوم دې خه شى دی
۶. کور مو چبرته دی

ب

الف

كتابتون
زده کوونکي
د لوبو میدان
جومات
تباشير

تخته
توب
اذان
كتاب
بسوونکي

ه	و	ڙ	ڙ	ڙ	ڙ	ڙ	ڙ
ش	س	ئ	ئ	ئ	ئ	ئ	ئ
		ي	ي	ي	ي	ي	ي
		غ	ع	ظ	ط	ض	ص
						بن	

ميدان

غوره

احساس

د رسی کشول

په لو به کې د گډون پر وخت خه
احساس کوئ؟

په ځنګله کې حيوانات را ټول شوي
وو. دوى د رسی کشولو لو به
پیلو له. دوى نه پوهبدل چې کوم
حیوان په کومه ډله کې ونيسي.

سویې غږ وکړ: «غرنۍ وزه او سور
لنډی دې یوه خوا شي. لپوه او

ګېدره دې بله خوا شي.» غوره شوي حيوانات میدان ته را ووتل: سور
او هیجان پیل شو. پرانګ وویل: «آفرین وزې، شاباس سور لنډیه!
زمری وویل: «آفرین لپوه، آفرین ګیدري!

له ډېرې هڅې وروسته، لو به غرنۍ وزې او سور لنډي وګله.
بايلونکې ډلي دوى ته مبارڪې ورکړه.

کلمې او جملې

ب

بنار
تون
لښته
ډګر
مېنه

الف

خوشحال
روغ
هوایي
میدان
زر

:

۱. احمد وویل: زه راھم.
۲. زما دا درې رنگونه خوبنېږي شین، نارنجي او سور.
۳. محمود وویل زه درس لولم.
۴. ځینې ترافیکي نسبې دا دی سور خراغ، شین خراغ او ژړه خراغ.
۵. بسوونکي زده کوونکو ته وویل کتابونو ته وګوري.
۶. حضرت محمد ﷺ فرمایي د علم زده کړه پر نرا او نسخې فرض ده.

د لغتونو زېرمه

ب

تريخ
ورع
رنا
سپين
پوخ

الف

تور
خام
خوب
شپه
تياره

د دوييم متن بیا لوستل

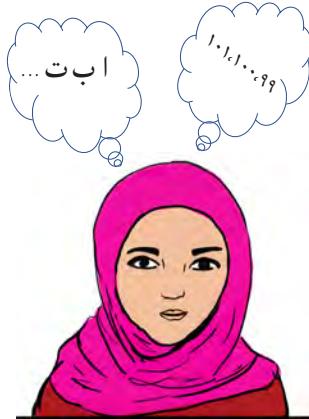

غور نیول او خبری کول

ذهنې وده: د حافظې کارول او په یوه وخت کې د خو کارونو تر سره کول

نوښتي لیکنه

احمد د هغو مېوو نومونه چې د دوى په کلي
کې شته په شعر کې ويل.

جميلي غونبتل له هغه سره همدا لوبه ترسره کړي.

تمرین

ناک

انار

منهه

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

:

ب

كلمي او جملي

الف

١. مور وویل: مشرانو ته
درناوی کوه.
٢. احمد ناري کري دلته راشه!
داکتير داسي لاربسوونه وکره
ناپاک خواره مه خوري!
٤. پلار زوي ته داسي نصيحت
وکړ زويه د مشرانو خبره منه.

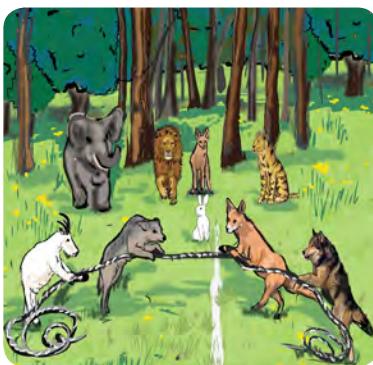
كتابونه	گلونه	باغ	قلمونه
کورونه	زمريان	ونې	گل
هپواد	دوکانونه	پنسلونه	ساعتونه
چرگان	ماهيان	مېزونه	گروپ

ب

الـ

ژړا
ورع
کوچني
زيات

لوى
كم
خندا
شپه

د لوړي او دویم متن بیا لوستل

اماـلا

توری او کلمې

ت

تورپېکى

تبر

تميم

لوستونه

ناست

ستپى

ساعت

مرسته

مكتب

درناوى

پخلنؤى

ترييو

درناوى

تميم کور ته راغى. بكسه يې د کوتې په منئ كې واقوله. او بىد وغىبەد. تمنا وويل: ولې دې بكسه په خپل ئاي نه بىدى؟ تميم په ترييو تندىي وويل: په تا يې خە. مور يې چې د دوى خېرى واور بىدې، راغلە. وېي ويل: تميمه زويه! ولې په غوسە يې؟ تميم وويل: زە ورى او ستپى لە بنۇونئى خخە راغلەم. تمنا وايى چې ولې دې بكسه بې ئايە اچولې دە؟ مور يې وويل: زويه! چې ورى يې، ۋۇدۇي به درتە را ورم. تمنا بىنە درتە وايى. هغە دې خور دە. خېرە يې بايد ومنې او درناوى يې وکړې.

تميم لە تمنا خخە بخىننە و غوبىستە.

كلمي

کوچنى

کوچنى

خوبه

کوچنى

لايقه

وراره

كشه

هوبنيياره

خوب

کوچنى

لايق

ورپره

كشر

هوبنيياره

د لغتونو زېرمە

كلمي

اوسينه

كتاب

گپلاس

تىبىه

موتير

ونه

بوت

قلم

لرگى

پيسى

۱. زه درس وايم.

۲. اتل او به خبىي.

۳. حامد بازار ته ئىي.

۴. سمون كورنى دندە ليكىي.

۵. هغه سودا راوري.

د لومنى متن بيا لوستل

كلمي

برىالىتوب	برىالى+ توب	برىالى
هلىكتوب	هلىك+ توب	هلىك
كوقچىتوب	كوقچى+ توب	كوقچى
زلميتوب	زلمى+ توب	زلمى

دندە

مرستە

بنوونخى

لە كورنى سره مرستە

طىب پە درىم او طوبا پە دويم تولگىي
كې دە. يوه ورخ دوى لە بنوونخىي
خخە كورتە راغلل.

طىب طوبا تە وويل: پلار مې پە
باغچە كې كار كوي. زە بە لە پلار
سرە مرستە و كرم.

طوبا وويل: بىنە دە. زە بە هم لە مور سره مرستە و كرم.
طىب لە پلار سره د باغچې كار خلاص كە. بىا دوارە كورتە راغلل.
گوري چې طوبا او مور هم د كور كارونە سرتە رسولىي دى.
پلار يې وويل: آفريين بچيانو! دا دى كارونە مو وختىي خلاص كەل.
اوسم بە چۈرىخورو. بىا بە زە پە درسونو كې درسەرە مرستە و كرم.

تېرمەھال

هغە بسونكى و.
 ما ورزش و كۈر.
 زېير مور تە سلام واچاوه.
 هغە ڈوپى و خورە.
 زما شين قلم خوبىپىدە.
 دە كتاب ولوست.

جملې

اوس مەھال

١. هغە بسونكى دى.
٢. زە ورزش كوم.
٣. زېير مور تە سلام اچوي.
٤. هغە ڈوپى خورى.
٥. زما شين قلم خوبىپىزى.
٦. دى كتاب لولي.

كلمې

پيالە

تبر

موتىر

غر

سرگ

بوت

قلم

ونە

انار

سيند

د لغتونو زېرمە

١. اتل چاي خبىي.

٢. خانگە كورنى دنده ليكىي.

٣. زە بازار تە حم.

٤. حامد مېۋە خورى.

٥. سبا وون لامبۇ و هي.

د دوييم متن بىا لوستل

غۇرۇنىيۇل او خېرى كول

د احساساتو ادارە كول: د احساساتو پېزىدلە

نوبىتى لىكىنە

جميلە پرون چېرە خوشحالە وە.

ھەقى لە خېلىپە ملگەرى شكىلا سره لوبي كولى.

ويار

شكىلا خېرە وە، ئۆكە چې پە كورنى دندە نە پوهىدە.

ستونزىپە

وارخطا

مرستە

د لومۇرى او دويم متن بىالوسىتلە

كلمي او جملې

ب

١. زه او به خبىم.

٢. زېرونې تە خېزى.

٣. هوسى فيرنى خورى.

٤. سپوردمى مخ مينئى.

كلمي

پياله

بام

زىنە

مبۇھ

درس

كاشوغە

او به

كاغذ

الف

كشە

كش

كىشە

مدىرە

زۇرە

خوانە

خورجە

هوبىيار

ج

١. زمرى بسوونخى تە ولار.

زما شىن قلم خوبىپدە.

زېير مور تە سلام واچاوه.

ملالى مور تە درناوى كوي.

٢. زما شىن قلم خوبىپرى.

٣. زېير مور تە سلام اچو ي.

٤. ملالى مور تە درناوى كوي.

د لومرى او دويم متن بيا لوستل

اما

توري او کلمې

ط

ظاهر

ظاهره

طالب

لطيف

مطلوب

سلط

وطن

ضابط

خياط

شتمنه

خوندوره

اسوبلي

کورنى اقتصاد

طالع گل په خولو لوند کوتې ته راغى. سوره اسوبلى يې وايسىت. طيبي ورته وويل: سريه! ولې خپه يې؟ طالع گل وويل: نوم مې طالع گل دى، خو طالع نه لرم. دېر کار کوم، خو ژوند مو بنه نه شو. طيبي وويل: له يوه لاسه ټک نه خېرې. پس له دې به زه هم درسره مرسته کوم. زه به خوندوره حلوا پخوم. ته يې په بازار کې خرڅو. غږ به داسي کوي: واخلئ! واخلئ! خوندوره حلوا واخلئ! وروسته له دې به طيبي خوره حلوا پخوله. طالع گل به سهار وختي بازار ته ورله. همدا وو چې د طيبي له برکته غريبه کورنى شتمنه شوه.

كلمي

خوشحاله

غوسه

ستومانه

خپه

خوشحاله

خندا

زرا

روانه

ولار

كلمي

ڇبره

تخته

منډه

زيار

قوي

زوره

اوبه

خونه

بدرنگه

بسکلى

د لغتونو زېرمه

۱. دا تېرہ توره ده.۲. هوسي په درس کې کوبنښ کوي.۳. زمرى غښتلی ماشوم دي.۴. سپوردمى په کوتھ کې لمونځ کوي.۵. زما ټولګي بنايسته دي.

د لوړي متن بیا لوستل

كلمې

بشرتوب	بشر+توب	بشر
ساده توب	ساده+توب	ساده
ماشومتوب	ماشوم+توب	ماشوم
مېړنټوب	مېړن+توب	مېړنۍ

مشوره

اندېښنه

باغچه

مور

د پېرسلي بىكلى موسم و.

يوه ورخ طاهر او طاهره په خپله شنه
باغچه کې ناست وو.

مور يې له طاهري سره سبق وايد.

طاهر کتابچه او قلم په لاس، خپه ناست
و.

مور يې ورته وویل: زوی جانه! ولې د اسې خپه بىکاري؟
طاهر سرو خوئاوه او ويې وویل:

مور يې! پرون موبه ته بنوونکي وویل: «تاسې د مور په هکله يو خه
ولیکئ.»

مور يې په خندا وویل: زویه! اندېښنه مه کوه. زه او خور به دې درسره
مرسته وکړو.

په دې خبرې سره د طاهر تندی وغور بد او خوشحاله شو. بیا يې د
مور او خور په مشوره خوره ترانه ولیکله.

جملې

اوس

١. زه کورته حم.
٢. زه ڇوڊي خورم.
٣. سمسور له ما سره مرسنه کوي.
٤. هغه خوبنس دي.
٥. زه د مور او پلار درناوی کوم.
٦. زه تبوي يم.
٧. زه درس لولم.

تېرمەھال

- الف. ما ڏوڊي و خورله.
- ب. هغه خوبنس و.
- ج. ما درس ولوست.
- د. زه کورته ولارم.
- ح. ما د مور او پلار درناوی و کړ.
- و. زه تبوي و م.
- ز. سمسور له ما سره مرسنه و کړه.

کلمې

لرگى	<u>زده کري</u>
انگور	تبزه
خاوره	گلان
سینند	سرک
بوتي	شيشه

د لغتونو زېرمه

١. زده کوونکي نسونئي ته حي.
٢. زه مبوه خورم.
٣. عطر ور خخه جورېږي.
٤. زه لامبو وهم.
٥. درمل ور خخه جورېږي.

د دويم متن بيا لوستل

غور نیول او خبرې کول

د خپلوا احساساتو اداره کول: تاسو خه احساس کوي؟

نوښتي ليکنه

احمد وارخطا و. په هغه ناوخته شوي وه.

بایسکل

احتیاط

د بسوونځي زنگ

تصمیم

احمد په وخت بسوونځي ته راوسېد.

هغه خوشحاله و.

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

كلمي

حmkه	<u>دودي</u>
آسمان	<u>كور</u>
موئر	<u>منگي</u>
چاي	<u>كتاب</u>

ب

١. زه وري يم.٢. رنا لمونخ کوي.٣. ميرييس بازار ته خي.٤. زرلښته درس لولي.

كلمي او جملې

الف

خپه هلك

ج

خوشحاله خپه ستومانه حيرانه

خندانه ولار غوشه وبرېدلې

- الف. ما دودي و خورله.
 ب. زه کور ته ولارم.
 ج. احمد تربى و.
 د. ما درس لوست.

١. زه کور ته ح.
 ٢. زه دودي خورم.
 ٣. زه درس لولم.
 ٤. احمد تربى دي.

د لوړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او ڪلمي

ت

مياشت

لوستيل

تميم

ط

سطل

طاوس

توت

وطن

طاهر

خياط

خوندي

غوسه

كربني

ذغم

کوٽي ته ورنوتم. گورم چې ورہ خور مې، طاهره زما پر کتابچه کربنې باسي. په غوسه شوم. غابنونه مې وچيچل. نژدي وو چې طاهره ووهم، خو مور مې راغله. راته ويبي ويل: خه خبره ده چې غوسه يې؟

مور ته مې وويل: موري! طاهرې مې کتابچه خط خط کړي ده. مور مې يو ګپلاس او به را کړي، ويبي ويل: او به وختنه، غوسه به دې سره شي. او به مې وختنلي، فکر مې آرام شو. مور مې وويل: گرانه زويه! طاهره خو ورہ نجلی ده، نه پوهېږي. بیا به داسي نه کوي، خو ته دې هم خپل کتابونه او کتابچې په خوندي ئای کې بدده.

كلمي

خوشحاله

چاغ

خپه

ستري

خوشحاله

زره

جگه

تپيت

پنگره

كلمي

تکرہ

گالالی

۱. زرمينه لايقه نجلی ده.

بسکلی

هونبيار

۲. فهيم خيرک هلك دي.

مينه

کومک

۳. زه له مور سره مرسته کوم.

تمرين

لوستل

۴. زه د املا مشق کوم.

لوی

بنایسته

۵. زموږ کور بسکلی دي.

د لوړي متن بیا لوستل

كلمي

ملتيا

ربنتيا

مینه

توروالى

تور+والى

تور

سپينوالى

سپين+والى

سپين

نبه والى

نبه+والى

نبه

زوروالى

زور+والى

زور

راته موسكا کوي

پرسمو لاس تبروي

پلار په ربنتيا کوي

مور سره مينه مينه

قلم، قلم راوري

راته كتاب كتابچي

رقم رقم راوري

نور ڈې بشيان ورسره

صفا صفا کوي

دكار خبرې راته

چې په کې ولو بې برو

باغ ته مو هم بيايي

چې كې كې و خندې برو

چې خوشحالى و كرو

زمور ملتيا کوي

پلار وي راگه په لو بو

جملې

تېرمەھال

- الف. خېبىر پرون بسوونخى تەلار.
 ب. ئۇلاند كورنى دندە ترسە كەھ.
 ج. محمد خېل كتابونە بىسە ساتل.
 د. مالە خېلى خور سە مەستە و كەھ.
 ه. مالىك و لىكە.
 و. ما كتاب ولوست.
 ز. ما ۋوچى خورلە.
 ك. پلوشى درس ولوست.

اوئى

١. زە ليك ليكم.
 ٢. زە ۋوچى خورم.
 ٣. خېبىن بسوونخى تە ئى.
 ٤. پلوشە درس لولى.
 ٥. ئۇلاند كورنى دندە ترسە كوي.
 ٦. محمد خېل كتابونە بىسە ساتى.
 ٧. زە لە خېلى خور سە مەستە كوم.
 ٨. زە كتاب لولم.

كلمې

صرف

خولى

دەقان

داكتەر

خوبىس

كار

تىكىرى

ختەگر

معلم

خې

د لغتونو زېرمە

١. زە بې ئايە لگىنىت نە كوم.
 ٢. زە شىين پرونى لرم.
 ٣. زما پلاز بزگىدى.
 ٤. مىرويس بسوونكىدى.
 ٥. زە خوشحالە يم.

د متن بىيا لوستل

غوره نیول او خبری کول

د خپلوا احساساتو اداره کول: د بدوا احساساتو اداره کول

نوښتی لیکنه

جميله د پره په غوسه ده.

ژوره ساه

خای

مور

کورنى

آرامه

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

کلمې

گلالىي تکرە

هوبنيار بىكلى

کومك مينه

لوستل تمرین

بنايىسته لوى

ب

۱. زرمىنه لايقە نجلى دى.۲. فهيم خىرك هلك دى.۳. زه له مورسەرە مرستە كوم.۴. زه د املا مشق كوم.۵. زمور كور بىكلى دى.

الف

خوشحالە سترى خپە چاغ
دۇنگە تىپە جىگە زې

ج

الف. ما دودى، خورلە.

ب. ما لىك ولىكە.

ج. پلوشىپ درس ولوست.

د. خىبر بىوونئى تە ولار.

۱. زه لىك لىكم.

۲. زه دودى خورم.

۳. خىبر بىوونئى تە ئىي.

۴. پلوشە درس لولىي.

د لوړۍ او دویم متن بیا ولوستل

اما

ث

ڪلشوم

کوثر

وارث

ٿُریا

عُثمان

حدیثه

ثواب

کثافات

غیاث

ورزش

سمسوره

سیمه

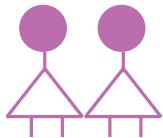

سمسور تيا

خنگه کولای شو خپله سیمه سمسوره
کرو؟ گرانو زده کوونکو! چپرته چې
ونې او بوئي ڏپر وي، سیمه بنکلې
بنکاري. هوا یې تازه وي. بارانونه په
کې ڏپر او دورپې په کې کمې وي. خلک
ڏپر نه ناروغه کېږي. سمسور ځایونه د
مطالعې، ورزش او تفریح لپاره بنسه وي.
نو باید:

- ونې او گلان وکرو،
- د چو ونو پر ئاي، نوي نیالگي کېنوو،
- ونو او گلانو ته په وخت او به ورکرو،
- د ونو او گلانو له ماتولو څخه ڏده وکرو،
- په سمسورو ځایونو کې کثافات وانه چوو. گوري زده کوونکو! که
پورتنې ټکي په پام کې ونيسو، سیمه به مو سمسوره شي.

بنې نجوني

بنه هلکان

هوبنييار هلکان

روان هلکان

مهربانه پلرونې

لايق هلکان

بنه هلکان

تکرہ هلکان

د لغتونو زېرمە

روميان

پیاز

وزه

انا

چرگه

ناک

بېنلىي

غوا

منه

پسە

انگور

کدو

مېوي

انا

سابه

کدو

خاروي

غوا

د لوړۍ متن بیا لوستل

ستره	ستره + ه	ستره
لوره	لوره + ه	لور
جگه	جگ + ه	جگ
حيركه	حيرك + ه	حيرك

كتافات

زېرمې

نعمت

د خبسلو پاکي او به

گرانو زده کونکو! او به د الله ﷺ لوي نعمت دی. له او بو پرته ژوند نه کېږي. د خبسلو پاکي او به په څاګانو، کارپزونو، چينو او نلونو کې وي. ناپاکي او به انسان ناروغه کوي، نو بايد:

- د او بود زېرمو شاوخوا پاکه وساتو،
- د او بول نل خلاص پرې نه بدرو،
- د او بود زېرمو په شاوخوا کې کشافات وانه چوو،
- د او بول له څاه او نل سره نژدي حيوانات پرې نه بدرو،
- کناراب بايد د او بول له څاه څخه لري جوړ شي،
- د او بود زېرمې بايد پاکي وساتو. د او بود لوښو سرونه پټ وساتو.
- دې سره به د ناروغيو مخه وني يول شي.

كلمي

منفي امرية	مثبت امرية	كلمة
مه حه!	حه!	تلل
	و خوره!	خورل
مه خانده!		خندل

د لغتونو زېرمە

تخته	مور	پاکه هوا	پلار
دبنتې	غرونه	خور	شنه ئايونه
تبشير	معلم	زده كوونكى	ورور

چاپبریال

شنه ئايونه

بسوونئى

معلم

كورنى

پلار

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

د دوييم متن بيا لوستل

غۇرۇ يول او خېرى كول

تۈلنىز مثبت مەھارتونه: د خلکو د احساساتو پېژندل

نوبنتى ليكىنە

د نورو خلکو پر احساساتو پوهېدىل خە ارزىست لرى?
مۇربايد د خلکو پر احساساتو ئانونە پوهە كرو.

پام كول

كلە چې تاسو د خپل ملگرىي احساساتو تە پام
نه كوى، هغە خە احساس كوي؟

خېھ

كلە چې خوك ستاسو احساساتو تە پام نە كوي،
نو خە احساس كوى؟

ناراحت

دا بىسە دە چې د نورو احساسات بايد وپېژنو. دا كار لە مۇربى سرە مىستە كوي
چې بىسە ملگرىي ولرو.

د لومۇرى او دويمىن متن بىيا لوستىل

زپوري نجوني

زپور هلکان

كلمي او جملې

الف

واړه هلکان

ورپي نجوني

جګ هلکان

خوشحاله هلکان خوشحالې نجوني

زپوري نجوني

زپور هلکان

ج

کارغه

پتلون

خادر

ناک

مرغنى

دودۍ

كميس

کوتره

خرما

خواړه

کالي

التونکي

ناک

كميس

کوتره

منفي امریه

مه ليکه!

راوره!

مه خښه!

مثبت امریه

وليکه!

راوړل

څښل

ب

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمې

س

پوستکى

احساس

نس

سودا

پلاستيك

انسان

سېلابونه

اوسيپنه

سيمه

سره

ميکروب

خوندي

کثافات

کثافات خنگه خوندي کرو؟

پوهېروچې په کثافاتو کې ميکروبونه
پیدا کېږي او انسان ناروغه کوي.
ناروغ انسان کمزوری او خپه وي. که
کثافات د چا د کور خوا ته واچوئ،
غوسه به شي، نو گورئ!

- کثافات په تاکلي خاي کې واچوئ.

- د مېوو پوستکي او د ترکاريyo پاتې شوني حيواناتو ته ورکولی
شو. که يې بنسخ کرو سره ورڅخه جورپېږي.

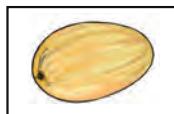
- کاغذونه، نښينې، اوسيپنه او پلاستيكې شيان له کثافاتو بېل
کړئ. دا شيان خرڅېږي.

- کاغذونه ژمي ته وساتئ او په بخاري کې يې وسوځوئ.

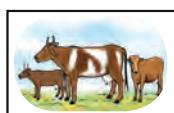
- سودا په توکرينو کخورو کې راورئ.

که همداسي وکرو، کثافات به کم او خوندي شي.

كلمي

لوى هلکان

ژپر ختکى

برگي چرگي

لوى هلکان

غت غوايان

غتىي غواگانې

ورپي نجونې

برگ چرگان

سرپي منې

د لغتونو زېرمە

كاھو

پالك

گلپي

پلار

کوتە

مور

دبوال

توشكى

خور

بېنلي

ورور

الماري

کور

الماري

سابه

گلپي

د کورنى غري

پلار

د لومرى متن بيا لوستل

كلمې

ناروغىي	ناروغ + ي	ناروغ
هوبىيارى	هوبىيار + ي	هوبىيار
خىركىي	خىرك + ي	خىرك
گلابىي	گلاب + ي	گلاب

تندر

برېبننا

تالنده

باران

پە باران كې خنگە ئان خوندى كرو؟

پە باران كې مو كالى لندېرى او كېدای شى ناروغەشۇ. پە تېز باران كې سېلاپ را وحى. كله كله لە باران سرە تالنده برېبننا هەم وي. تندر يا برېبننا پە ونو، ستنو، آنتنونو او لورۇ خايونو لوپېرى. تندر د مرگ ژوبلى سبب گرھى.

نو گورى! پە باران كې چترى پە سرونىسى. كە چترى نە وە، پە خوندى ئاي كې و درېپېئ.

پە خورۇنۇ او ژورو خايونو كې مە گرھى.

پام كوى! كە تالنده برېبننا وي، تر ونو لاندى مە درېپېئ.

د برق لە ستنو او آنتنونو خخە لرى شى.

دا تكىي مو د باران او برېبننا لە خطر خخە ساتى.

كلمي او جملي

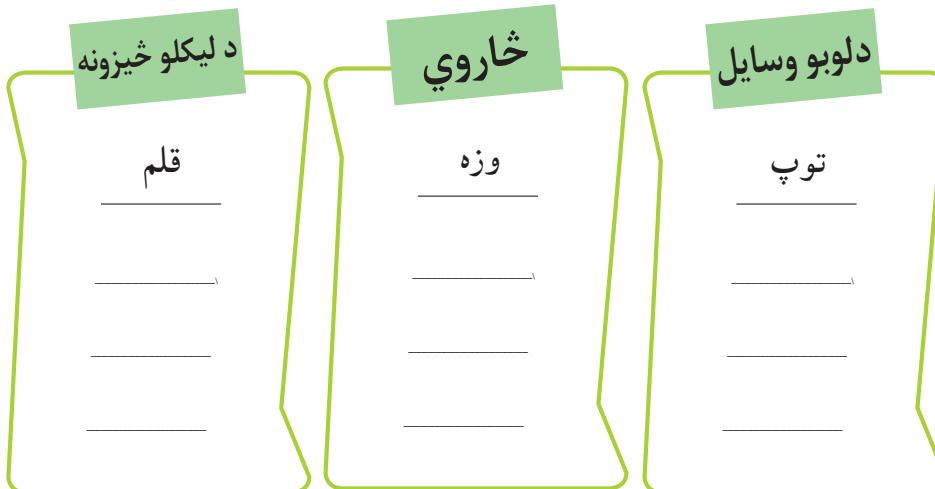
منفي امرية	مثبت امرية	كلمه
مه را وړئ!	را وړئ!	راوړل
مه خښئ!		څښل
	و خورئ!	خورڅل

د لغتونو زېرمه

و پکتې	مېږدہ	پنسل	توب
گډ	جال	مارکر	قلم
تباسير	بېټ	اوښ	وزه

د دوييم متن بیا لوستل

غۇرۇنىيۇل او خېرى كول

تۈلنىز مثبت مەھارتوونە: د خلکو د احساساتو پە اړه وړاندوينە

نوبىتى لىكىنە

د خلکو د احساساتو پە اړه وړاندوينە ولې مەممە دە؟
د دې لپارە چې لە خلکو سرە بىپى ارىيکىپى تىينگىپى كرو.
خنگە كولى شى د خلکو پر احساساتو ۋانونە پوه كېئى؟

خېرى

پوهېدل

تۈلگىيواڭ

خواب

كلە چې مورۇد خلکو پر احساساتو پوه شو، نۇ لە هەغۇي سرە
بىپى ارىيکىپى تىينگىولى شو.

د لومۇرى او دوييم متن بىيا لوستل

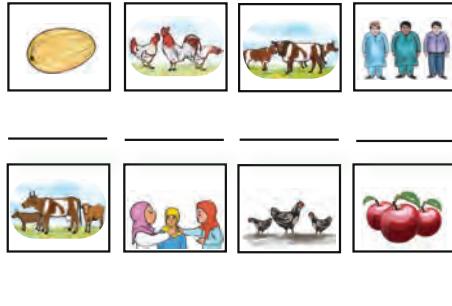

كلمي

الف

ب

منفي امرية	مثبت امرية	كلمه
مه را ورئ!	را ورئ!	را ورل
	و خبئ!	خبل
مه خوري!	!	خورل

ج

رسى كشول	پنسل	كرپكت
مبېره	توب	قلم
زمرى	ماركر	فيل
والبيال	لپوه	
تباسير		

چاغ هلکان غېغايان برگي چرگي زېر خېتكى
سرې منې برگ چرگان ورې نجونې غېغايان

د ليکلو خېزونه	ڙوبن	لوبې
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

د لومړي او دویم متن بيا لوستل

اما

توري او ڪلمي

ث

کثافات

وارث

ثواب

س

لاس

پسرلی

سیند

ص

اخلاص

نصير

صفا

اشر

پام

صفايي

د بغار پاكوالۍ

خنگه کولای شو، بغار پاک و ساتو؟
بنار زموږ ګه کور دی. که د بغار
صفايي ته پام ونه شي، په نارو غيو
به اخته شو. د دې لپاره چې بغار صفا
او بسلکي و ساتو، باید:

- په خپلو کورونو او شاوخوا کې
بنياسته نیالگي کېنوو،
- کثافات په تاکلي ئاي يا کثافت دانی کې واچوو،
- د ولارو او بو ډنډونه له منځه یوسو. په لښتيو، ويالو او سيندونو
کې کثافات ونه غورخوو،
- د پاكوالۍ په اشر کې برخه واخلو. د خپلې سيمې صفا ساتل ثواب
لري. ګرانو زده کوونکو! بنار زموږ ګه کور دی. باید پاک بې و ساتو.

كلمي

غېت ھلکان

خوشحالى نجونى

واړه ھلکان

غېت ھلکان

غېتى نجونى

خوشحال ھلکان

ناست ھلکان

د لغتونو زېرمه

انگور

آسونه

بوتي

هندوانه

اوښان

نيالگي

الوچې

پسونه

گلان

شفتالو

غواگاني

چمنونه

سمسوريما

حيوانات

مبوي

گلان

پسونه

شفتالو

د لوړي متن بیا لوستل

كلمي

كلمه	كلمه + وال	كلمه
نپيوال	نپى+وال	نپى
ليکوال	ليک+وال	ليک
هپوادوال	هپواد+وال	هپواد
كليوال	كلي+وال	كلي

زرغونه

تلوسه

بن

د پسرلي ترانه

ژمى تېر شو، هوابىھە شوه
پسربىي ورمە خورە شوه
بلبل بىا سندري وايىي
بن، بېدىا نغمە نغمە شوه
نارنج گل شو، انار گل شو

غر او سمه رنگينە شوه
شاگردان مكتب تە درومىي
د ليک لوست يې تلوسە شوه
د بىزگە لە كار او زيارە
وچە ھمكە زرغونە شوه.

کلمی او جملی

منفی امریه	مثبت امریه	کلمه
مه خاندی!	و خاندی!	خندل
مه ژاری!		ژرل
	و بی پ لتیوی!	لتیول

د لغتونو زبرمه

سین

زركه

واسکت

سور

مرغی

كميس

شیخ

لوونگي

خادر

تود

٦٥

کو ترہ

۲۰

اللُّوْتُونِكِي

رنگونه

كميس

٦٥

سوار

د دوييم متن بيا لوستل

غور نیوں او خبری کول

تپولنیز مثبت مهارتونه: د خلکو احساساتو ته ځواب ويل

ماشومان څه ډول احساس لري او مور یې څه احساس کوي؟

نوښتي ليکنه

مور باید د خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړو.
تپره ورڅه چې زه نا وخته کور ته ورسپدم،
مور مې ڏېره وارخطا وه.

مینه

فکر

ستونزې

لوبې

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

ب

كلمه	كلمه+وال	كلمه
بنوال	بن+ وال	بن
نپیوال	نپی+ وال	نپی
گپونوال	گپون+ وال	گپون

كلمي

الف

ج

اره	رندہ	قلم تراش	خط کش
چکش	رومیان	پیاز	قلم
گندنه	گندنه	کتابچه	بانجان
سابه	ترکان	پنسل پاک	گندنه

غېت ھلکان خېت ھلکان ھمزولى ھلکان
ھمزولى نجونى پېپە نجونى خوشحال ھلکان
خوشحال نجونى خېت نجونى

د لومري او دوييم متن بيا لوستل

اما

توري او کلمې

ت

ساتنه

تلاوت

توریالی

طالب

ترانه

ساعت

ط

خیاط

ضابط

مطالعه

اندېښنه

خپه

باور

په خپل ٿان باور

جاوېد نوی په لوړۍ تولگي کې شامل شو. د دوی د کور او بنوونځي تر منځ لاره کړه وړه وه. هغه خپه و چې بنوونځي ته به څنګه ئې. د جاوېد پلار صابر هغه په غېږ کې ونيوه.

ورته يې وویل: زویه! اندېښنه مه کوه. ورور به دې بنوونځي ته بیایي. جاوېد د پلار په خبره خوشحاله شو.

صابر خپل مشرزوی ته وویل: جاوېد بنوونځي ته بیایه او راوله يې. خو ورئې تېږي شوې. جاوېد پر لاره بلد شو او پر ٿان يې باور پیدا شو. هغه خپل مشر ورور ته وویل: منه وروره! زه نور په خپله بنوونځي ته تلای شم.

كلمي

خپه	ولار
غتهه	واره
غت	خوشحاله
روان	ولاري
	ورې

١. واره

٢.

روان

٣.

كلمي

آسمان	خونې
لار	كومک
تېبې	غر
لمر	سبق
مېز	بنكلى
ستوري	خونه

د لغتونو زېرمه

١. زه کوتې ته حُم.
٢. زه له خپلې خور سره مرسته کوم.
٣. امين له لاري څخه ډبرې لري کوي.
٤. پلوشه درس لولي.
٥. اتل بنيسته ماشوم دي.
٦. خانګه کور پاک ساتي.

د لوړۍ متن بیا لوستل

توري او گلمي

ث

وارث

کشافات

شور

س

درس

سهار

انسان

ص

خالص

بصيره

صابر

تاکلي

غوخ

ککرتيا

پاكه هوا

خنگه د هوا د ککرتيا مخه نيولاي شو؟

هر خوك پاكې هوا ته اړتیا لري.
ککره هوا انسان ناروغه کوي.
زمور په هېواد کې ډپرو کسانو
ښکلې ځنګلونه غوخ کړل. د هوا
صفایي ته یې زيان ورساوه.

گرانو زده کونکو! د دې لپاره چې
په پاكه هوا کې ژوند وکړو، نو باید:
- ګلان او بوټي وکړو.

- ونې کېنوا او ښکلې باgone جوړ کړو. د ونو او ګلانو بنه ساتنه
وکړو. پلاستيکي او ربړي شيان ونه سوحوو.
- کشافات په تاکلي ځاي کې واچوو.

- شنې ونې، ځنګلونه او بوټي پري نه کړو. نوراچئ! پورتنیو لارښوونو
ته پام وکړو. د خپلي روغتیا لپاره د هوا د ککرتيا مخه ونيسو.

كلمي

برگي	ناستي
ولار	برگ
روان	ناسته
ولادي	سور
	رواني

1. برگ

2.

3.

پسرلی	مرسل
اوري	گلاب
پنجشنبه	رامبېل
مني	جمعيه
	دوشنبه

د لغتونو زېرمه

!

1. ژرکورته لار شه!

2. ډېري خبرې مه کوه

3. رښتیا وواي

4. دروغ مه واي

5. د مشرانو درناوي وکړه

گلان

کشمالي

د اواني ورځې

دوشنبه

د کال فصلونه

پسرلی

د دويم متن بيا لوستل

غور نیول او خبری کول

د احساساتو اداره کول او ټولنیز مثبت مهارتونه: د یوه کار یا
حالت په اړه د خلکو ډول ډول احساسات

نوښتی لیکنه

خنګه کولی شئ د خپل ملګري پر احساساتو ځانونه پوه کړئ؟
موږ باید د خلکو احساسات و پېژنو او مناسب چلنډ ورسره وکړو.
موږ باید له خپلوا ملګرو سره خبری وکړو.

خوشحاله

خپه

پوهېدل

کوبنښ

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

!

ب

كلمي او جملبي

الف

١. دلته راشه!
٢. شور مه کوه!
٣. ربتيا ووايه
٤. دروغ مه وايه
٥. د مشرانو درناوي وکره

وږي

ولاد، خپه، واره، غتیه، خوشحاله،
غتی، ولاړي، روان، وړي

د بدنه غږي

سترګي

وچې مهړي

بادام

گلان

کشمالي

ج

کشمالي، مميز، پښي، لاسونه،
چارمغز، رامېټل، سر، گلاب، پسته

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمې

ز

باز

وزه

زمرى

زرکه

زړه

گازره

بزگر

پیاز

ترموز

مناسب

صحی

کمزوری

صحی خواره

یوه ورڅ زرمینې خپل زوی ګلينيک ته
ورۍ و.

د هغې زوی ډپر کمزوری او ډنگرو.
زرمینې ډاکټري ته وویل: ډاکټري
صاحبې! دا زوی مې ډپر کمزوری دی
او تل ژاري. ډاکټري زرمینې ته وویل:

خورې! دې ماشوم ته دې صحی او مناسب خواره نه دې ورکړي.
زرمینې پوبنتنه وکړه: صحی او مناسب خواره کوم دي?
ډاکټري وویل: خورې! بنه پوبنتنه دې وکړه.

صحی خواره هغه دې چې پاک وي. بدنه مو قوي کړي. له ناروغیو
مو وساتي. ډاکټري زياته کړه: موږ باید ډول ډول خواره و خورو، لکه:
شیدې، هګۍ، مېړۍ، سابه، لوبيا، نخود، غونبه او داسي نور.
زرمینې وویل: خير یوسې! اوس پوه شوم.

كلمي او جملې

كلمي

هغه

هغې

موب

هغوي

١. ايميل پاک خواره خوري.

(هغه) پاک خواره خوري.

٢. زه، ئلا او خيبر پاک خواره خورو.

() پاک خواره خورو.

٣. سپوربىي او خانگە روغتون تە ولارې.

() روغتون تە ولارې.

٤. بىكلا تە يې درمل راول.

() تە يې درمل راول.

د لغتونو زېرمه

ب

شفاخانه

شين

روغ

رسى

چېرىھ

بنایىسته

اف

تىېزه

پېرى

جورھ

بىكلى

سمسۇر

روغتون

د لومنىي متن بىا لوستل

زه حم	زه + حم	حم
مورب حو	مورب + حو	حو
مورب خاندو	مورب + خاندو	خاندو
هغوى ليكىي	هغوى + ليكىي	ليكىي

د سترگو ساتنه

زلمىي زمرك ته وويل: رائه چې په
كمپيوتەر كې لوبه وکرو.

هغوى يو ساعت لوبه وکړه. د دواړو
سترگې سري اوښتې وي. د زلمىي مور
wooيل: ګرانو! لوبه بس کړئ. سترگې
مو خرابوي. زمرك وويل: تروري! ته
ربنتيا وايې. زما سترگې سوي کوي.

د زلمىي مور يو كتاب ورکړ: ويې ويل: واخلئ! د كتاب دا ئاي ولوئ.
وروسته زلمىي د كتاب هماغه برخه په لور غږ ولوستله: که ټلويزيون،
كمپيوتەر يا موبايل ته ڈپروخت و گورئ، سترگې مو خرابېږي. په لړه
رنا کې مطالعه مه کوي. لمerte مخامنځ مه گورئ. سترگې موله دورو
وساتئ. که شيان بنه نه وينئ، د سترگو ډاکټر ته ورشئ.

جملې

، :

۱. د پستې ځنګلونه په دي ولايتونو کې دي: بدخشان، تخار، بغلان او سمنگان.
۲. زما د ورونيو نومونه دا دي اتل خيبر شمشاد او حميد.
۳. زموږ دا مېوې خوبنېږي لکه انار منې انگور او خټکي.
۴. موږ بايد ډول خواره و خورو لکه شیدې هګۍ مېوې او لوبيا.
۵. د کامیابي لارې دا دي هڅه کوښښ تعليم او مطالعه.

د لغتونو زړمه

ب

تیاره
پاک
تور
تیت
رنځور
سور

الف

روغ
لور
تود
سپین
ناولۍ
رنا

د دویم متن بیا لوستل

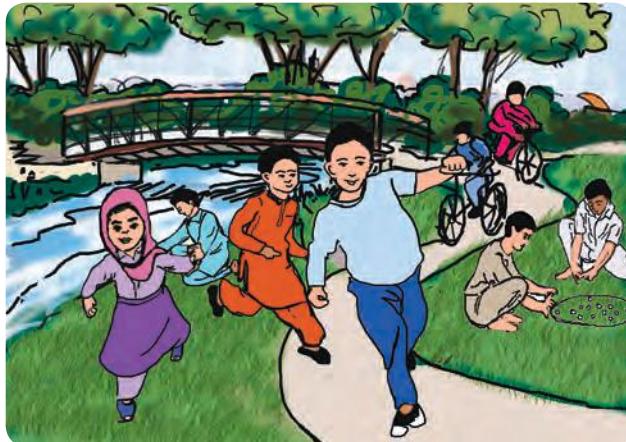

غورني يول او خبرې کول

مثبت ټولنیز مهارتونه او د شخرو حلول: بنه ملګري

نوښتي ليکنه

احمد او راشد بنه ملګري دي.
دوی هره ورڅ یو ځای لوبي کوي.

ناروغ

بنوونځي

مرسته

درس

راشد احمد ته وویل: ته مې ڏپر بنه ملګري يې.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

شفاخانه

شين

روغ

بنياسته

ڏبره

جوره

بنکلی

سمسور

تيره

روغتون

كلمي

هجه

هغوي

موږ

هغې

كلمي او ج ملي

الف

١. احمد پاک خواره خوري.

(هجه) پاک خواره خوري

٢. زه، خلا او حامد پاک خواره خورو.

(پاک خواره خورو.

٣. زهره او زرخانگه روغتون ته ولاري

(روغتون ته ولاري.

٤. رينا ته درمل راوري.

(ته درمل راوري.)

ج

، :

١. موږ درې ورونيه یو: اتل، خيبر او شمشاد.

٢. زموږ دا مېوې خوبنېږي لکه انار منې او انګور.

٣. زما دا سابه ڏېر خوبن دی لکه بېندۍ، پالک تور بانجان او کدو.

د لوړې او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمې

ذ

ذاکر

آذان

محاذ

ذبیح

تذکرہ

ذکیه

ذره بین

نذیر

کاغذ

ناولي

کانگې

نس ناستي

نس ناستي

نذیر چې کور ته راغى، ويپى ويل:
مورى! زموب بسوونئى ته ڈاکتیران
راغلىي وو. د نس ناستي په باره كې
يې خبرې وکړې. مورې په خوشحالی
ترې وپونېتل: بنه زويه! ڈاکتیرانو خه
ويل؟ نذير وویل: ڈاکتیرانو ويل چې د
نس ناستي ناروغان ژر ژر تشناب ته

ئې. کېدای شي کانگې وکړي او نس يې و خوبېږي. که ډېر وخت
دوام وکړي، د بدنه او به يې کمېږي. موږ ته ڈاکتیرانو دا هم وویل:
«ناولي خواره او هغه خه بايد ونه خورو چې مچان ورباندي ګرھي.
ناپاکې او به هم بايد ونه خښو. د ډوډي له خورلو مخکې بايد
لاسونه پاک و مينځو. د حاجت له رفع کولو وروسته هم بايد لاسونه
ومينځو. لاسونه بايد په صابون او پاکو او بو و مينځل شي.»

کلمې او جملې

کلمې

هفعه

هغې

موب

هغوى

۱. زلمى درملىتون ته ولار.

(ھغه) درملىتون ته ولار.

۲. تلوسي له خپلو ملگرو سره بنه چلندا کاوه.

() له خپلو ملگرو سره بنه چلندا کاوه.

۳. زه او ورمە روغتون ته ھۇ.

() روغتون ته ھۇ.

۴. تىڭيالىي او بىكلا درمل واخىستىل.

() درمل واخىستىل.

د لغتونو زېرمە

ئىنگل

وروكى

قلم

علم

گرم

زېرتكىيا

تورتم

لوى

دېمىن

ناپوهى

سابه

بې زړه

رنا

ڈاكتىر

اندېوال

ماشومان

يخت

زده کړه

تىيارە

کوچنى

ملگرى

پوهە

سارە

مېړانه

۱.

۲.

۳.

۴.

۵.

۶.

د لومرىي متن بىا لوستل

كلمي او جملې

و خوره!	و+ خوره	خوره
و خبنه!	و+ خبنه	خبنه
وليکه!	و+ ليکه	ليکه
و خانده!	و+ خانده	خانده

ناروغى

خور

واكسين

واكسين

ذاكر ذكىپي ته وويل: خوري!

ذبيح الله کاكا نه پرېبدى چې لمسيان يې
واكسين كرم. وايىي چې زما لمسيان، خو
روغ دې، واكسين ورتە نه کوم. ذكىپي
وويل: رائھه چې په گله يې پوه کرو.
دوی ذبيح الله کاكا ته ورغلل. ذكىپي

ورته وويل: گوره کاكا! تا کور په لور ئاي کې جور کړي دې. ولې
دې په خور کې نه جور اووه؟ ذبيح الله کاكا وويل: په خور کې، خو کله
کله سېل رائھي. ذكىپي وويل: ناروغى هم که نن نشته، سبا به پيدا
شي. که ماشومان واكسين نه شي، کېداي شي په ناروغيو اخته شي.
واكسين د ځينو ناروغيو مخه نيسې. ذبيح الله کاكا غږ وکړ: هلئ!
ماشومان راولئ چې واكسين يې کړي.

جملې

، :

١. زما د خويندو نومونه دا دي: تلوسه، بىكلا، ئلا او مىنه.
٢. زموږ هېواد ډول ډول مېبوې لري لکه ناك زردآللو شفتالو او منې.
٣. روغتیا ته دغه سابه گټوردي لکه پالک گلپي او شلغم.
٤. يو کال خلور فصلونه لري پسرلى دوبى منى او ژمى.
٥. زموږ بيرغ درې رنگه لري تور سور او زرغون.

د لغتونو زېرمه

زوړ	سېپين بېرى	روغتیا	خوان
سوله	درمل	روغه	جګړه
ودان	ويچار	باران	آباد
غښتلی	واکسين	پياورې	كمзорۍ
روغ	جور	هېواد	ناروغ
وركتوب	مېبوه	خوانې	ماشومتوب

د دوييم متن بيا لوستل

غۇرۇنىيۇل او خېرى كول

تۈلنىيز مثبت مەھارتونە: پە گەپە كار كول

نوېتى لېكىنە

شىكىلا غوارى د باغچىپى گلان او به كېرى.
د دوى باغچە ھېر گلان لرى.

كار

مرستە

احمد

شىكىلا لە خېپل ورور خخە مننە و كەرە.

ھەغە وو يىل: موې باید لە يو بل سرە مرستە و كەرو.

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

ب

خنگل	تورتم	بنکلا	تیاره
وروکى	داكتير	لوى	کوچنى
کلى	جور	هبواد	روغ
علم	ملگرى	دبىمن	اندیوال
ماشومان	تىبره		پوهه

كلمي او جملي

الف

كلمي	لغه	١. زلمى درملتون ته ولاپ.
هغې	(هغه) درملتون ته ولاپ.	٢. تلوسي يوه بنايسته كتابچە واخىسته.
هغى	() يوه بنايسته كتابچە واخىسته.	٣. زه او ورمە روغتون ته ئۇ.
زه	() روغتون ته ئۇ.	٤. تنگىالي او بنكلا درمل واخىستل.
مورب	() درمل واخىستل.	
هغوى		

ج

١. زما د خويندو نومونه دا دي تلوسه بنكلا او ئلا.

٢. زمورب هبواد ڏول ڏول مېۋى لري لكه ناك زرداڭلو او شفتالو.

٣. زمورب بىرغى درې رنگە لري تور سور او زرغون.

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

امالا

توري او کلمې

ز

پياز

ورزش

زکريا

ذ

ذره بین

زرمينه

کاربز

تذکره

کاغذ

عذاب

ژمنه

ذهن

والیبال

ورزش

زکريا هره ورخ له ملگرو سره په کوڅه کې
والیبال کاوه. یوه ورخ د دوى توب د زرمينې
ترور په کور کې ولوپد.

زرمينه ترور له کوره را ووته او زکريا ته یې
وویل: زویه! ولې مو په دې توب هسې ئان
له کاره ایستلى دې؟

زکريا ورته وویل: تروري! ئان له کاره نه
باسو، ورزش کوو. زرمينې ترور وویل: زویه! ورزش خه ګتې لري?
هغه ھواب ورکړ: تروري! څوک چې ورزش کوي، بدنه یې بنه وده
کوي. ذهن یې بنه وي. ژرنې ناروغه کېږي.

زرمينې ترور وویل: زویه! چې دومره ګتې لري، بیا په مناسب ئای
کې ورزش کوي. خو په داسې ئای کې نه چې څوک په عذاب شي.
هغوي ژمنه وکړه چې نور به په سم ئای کې لوبي کوي.

كلمي او جملې

١. خوشحال هره ورخ ورزش کوي.

(هغه) هره ورخ ورزش کوي.

٢. زرغونې پرون يو بنکلى قلم واخیست.

() پرون يو بنکلى قلم واخیست.

٣. زه او خانگه خپل غابسونه پاک ساتو.

() خپل غابسونه پاک ساتو.

٤. زلمى او توريالي درس لولي.

() درس لولي.

كلمي

هغه

هغې

موب

هغوى

د لغتونو زېرمە

پوخ

والىبال

اومه

خام

١.

ورزش

جگ

تېيت

لور

٢.

بيدار

ويده

ورخ

ويبس

٣.

توب

فايده

زيان

گته

٤.

زغم

بې صبرى

ميدان

صبر

٥.

جاھل

پوه

چمن

عالم

٦.

د لومرى متن بيا لوستل

كلمي او جملې

زه حم	زه + حم	حم
موب گورو	موب + گورو	گورو
هغوي راخي	هغوي + راخي	راخي
هغه خي	هغه + خي	خي

ملتىيا

غذا

سلامتىيا

د روغتىيا ترانه

سلامتىيا ساتمه	خپله روغتىيا ساتمه
جامىپى صفا ساتمه	مخ او لاسونه مينخىم
د ئان بىكلا ساتمه	پاك مىپى غابسونه ساتم
پاكە غذا ساتمه	نه خورم ناپاكىپى مېۋى
دغە ملتىيا ساتمه	ورزش مىپى كاردى هروخت
ئان لە بلا ساتمه	گرد او غباردى مرض
پاك شاوخوا ساتمه	لە ناپاكىو خخە
پە بىا او بىا ساتمه	خيال د خپل كورد پاكى

جملې

، :

١. ورزشي لوبي دا دي: فوتبال، كركت، مندي وهل او والي بال.
٢. د اوئني ورخي دادي شنبه يكشنبه دوشنبه سه شنبه چهارشنبه پنجشنبه او جمعه.
٣. زما دارنگونه خوبنېږي شين سور ژپپ سپین او تور.
٤. دا خواره زموږ روغتیا ته ګته رسوی لکه غونبه لوبيا نخود او سابه.
٥. زموږ هبوا د ډول ډول وچې مېوې لري لکه بادام پسته جلغوزي او غوزان.

د لغتونو زېرمه

بن	<u>کرکه</u>	محبت	مینه	. ١
لويان	جامې	ماشومان	کوچنيان	. ٢
ستومانه	هوسا	ښکلی	ستړۍ	. ٣
ناتوان	طاقت	روغتیا	توان	. ٤
غذا	مانبام	ګهیئ	سهار	. ٥
بدرنګ	بنيسته	غابښونه	ښکلی	. ٦

د دوييم متن بيا لوستل

غور نیوں او خبری کول

ټولنیز مثبت مهارتونه او د شخرو حلول: مثبت چلنډ او د ځورو لو
مخنیوی

نوبتی لیکنه

احمد او راشد نېه ملګري دي. دوی تل یو ئای
لوبې کوي، خو زلمی راشد ځورو وي.
زلمی تل راشد وهی او کتابونه یې ترې اخلي.

خپه

ژړل

مخنیوی

ملګري

نبه

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

كلمي او جملي

ب

كلمي

الف

لمر	پوخ	اومه	خام
تىيت	جگ	بيرغ	لور
فايده	توب	تاوان	گته
محبت	جفا	قلم	مينه
ستومانه	بنكلا	هوسا	سترى

ھغە

ھغى

مورب

ھفوئى

١. خوشحال ورزش كوي.

(ھغە) ورزش كوي.

٢. زرغونى قلم واخىست.

() قلم واخىست.

٣. زه او خانگە خپل غابىونه پاك ساتو.

() خپل غابىونه پاك ساتو.

٤. زلمى او تورىالى درس لولي.

() درس لولي.

ج

:

١. ورزشى لوبي دا دى: فوتىبال، كربكت، منهپ و هل او والييال.

٢. د اونى ورئى دا دى شنبه يكشنې دوشنبه سەشنبه چهارشنبه پنجشنبه او جمعه.

٣. زما دا رنگونه خوبىسىرى شين سور ۋېرى سېين او تور.

د لومرى او دوييم متن بيا لوستل

اما

توری او کلمې

ظ

ظرفونه

نظر

لحاظ

ظاهره

مظلوم

لفظ

ظريف

نظيفه

محفوظ

مرکز

منارونه

لرغونی

د غزنی لرغونی بسار

غزنی د افغانستان يو پخوانی او لرغونی
بسار دی. يو وخت په دې بسار کې مشهور
عالمان او پوهان او سپدل.

اوسمې خلک غواړي چې دا بسار وګوري.
ظريف تپره اوئي غزنی ته تللى و هغه وویل:
موږ بسوونکي د لرغونو آثارو ليدلو ته
بوتلو.

ظاهري و پونتيل: وروره! هلته مو خه ولیدل?
ظريف ورته وویل: موږ د غزنی دنگ او بسکلي منارونه ولیدل. دا
منارونه دې پخوا جوړ شوي دي.
ظاهري وویل: بنه! نور مو کوم ئایونه ولیدل?
هغه ټواب ورکړ: بیا د سلطان محمود پاچا باغ او قبرته ولارو.
موږ ته بسوونکي وویل: «دا بسار پخوا د غزنوي پاچا هانو مرکز و..»

کلمې او جملې

کلمې

مورب

د دوي

هغه

هغوي

۱. هوسي د مشرانو درناوی کوي.
 (هغه) درناوی کوي.

۲. وحیده او سارا د مشرانو خبرو ته غورب نیسي.
 () د مشرانو خبرو ته غورب نیسي.

۳. نجیب او عزیز جومات ته حئي.
 () جومات ته حئي.

۴. زه او مور مې کلې ته تللي وو.
 () کلې ته تللي وو.

کلمې

دریم

پاك

کور

لمر

غزنې

کاغذ

قرآن شریف

کتابچه

بدن

افغانستان

افغانان

خویندې

۱. حامد خپل خان (پاک) ساتي.

۲. سپوبمۍ () ته راغله.

۳. توريالي () ته ولار.

۴. خالد د () تلاوت کوي.

۵. () بې بنې ودہ کوي.

۶. مورب قول () يو.

د لوړي متن بیا لوستل

كلمي او جملي

زم	زم + حم	حم
موب لارو.	موب + لارو	لارو
موب خبرې کوو.	موب + خبرې کوو	کوو
هغوي حي.	هغوي + حي	حي

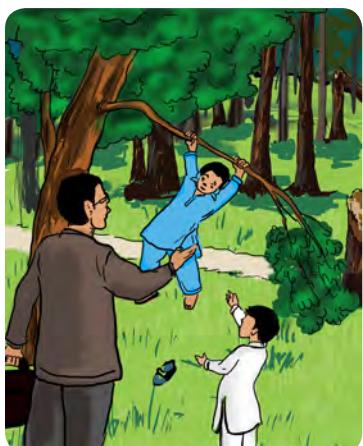
ژمنه

پښمانه

سراج العمارات

ونو ته پام

خيبر او سهراپ په تنگرها رکي د سراج العمارات په بااغ کې گرځبدل.

سهراپ د یوې ونې نري بناخ ته لاسونه ورو اچول. هغه یودوه حله په کې وزنګېده. بناخ راما شو. خيبر وویل: سهراپه! خومره بنايسته بناخ و، ولې دې مات کړ؟

سهراپ څواب ورکړ: خه بې کوي مات دې

وي. په یوه بناخ به خه وشي. په دې وخت کې محمد ګل بنوونکي راغي. ورته ويې ويل: نه زويه! که هر خوک یو یو بناخ مات کړي، یوه ونه به هم پاتې نه شي. په ونو او ګلانو زموب هېواد بنسکلې دې. سهراپ په خپل کار پښمانه شو. هغه ژمنه وکړه چې بیا به د ونو بناخونه نه ماتوي.

جملې

راتلونکي

- زرغونه به ڏوڻي و خوري.
- احمد به ورزش و کپري.
- هغوي به خپل درسونه و وايي.
- زه به نياالگيو ته او بهه ورکوم.
- هغوي به خپله سيمه سمسورو ي.

اوسي

۱. زرغونه ڏوڻي خوري.
۲. احمد ورزش کوي.
۳. هغوي خپل درسونه وايي.
۴. زه نياالگيو ته او بهه ورکوم.
۵. هغوي خپله سيمه سمسورو ي.

كلمي

هوښيار	آسمان
او به	نيالگي
نارنج	منارونه
او به	پاک
افغانستان	كونړ
ننګرهار	کابل

د لغتونو زېرمه

۱. فريد (هوښيار) هلك دی.
۲. ئلا او بنکلا () کېنو ي.
۳. غزنی بنايسته () لري.
۴. موږ خپل ټولگي () ساتو.
۵. ز موږ د هپواد نوم () دی.
۶. د افغانستان پلازمېنه () ده.

د دوييم متن بيا لوستل

غور نیوں او خبری کول

د شخرو حلول: د ځورو لو پېژندل او په ګوته کول

نوښتی لیکنه

ظریف د خلورم تولگی زده کوونکی و. ده به هره ورڅ ظاهر ځوراوه.
ظریف به ظاهر په بد نوم یاداوه.

خپه

محفوظ له خپل کشر ورور ظاهر څخه پونښنه وکړه
چې ولې خپه یې؟ ظاهر خپل ورور ته کيسه وکړه.

ځورول

محفوظ وویل: زه به له ظریف سره په دې اړه خبرې وکړم.
هغه به په دې پوه کړم چې ځورول بنسه کار نه دی.

مننه

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

کلمې

كتاب خبرو

لمر خوشحاله

ئىمكىي تىڭرەھار

كتابچە لانجە

كتابونە كابل

ب

١. بىهه زدە كۈونكىي د مىشانو —
تە غۇرىنىسى.

٢. زما تېلگىيال — دى.

٣. بىوونكى — تە ولار.

٤. خالد لە ملگۇ سره — نەكوي.

٥. زە دېر — لرم.

١. هوسى درس لولى. (ھە) درس لولى.

٢. دېوه او سپورىمى بىوونخىي تە ئىي.

٣. خېير او اتل غىزنى تە ئىي.

٤. زە او ئىلا كلىي تە تىلىي وو.

٥. كلىي تە تىلىي وو.

الف

کلمې

ھە

مۇد

ھغۇي

دوى

راتلونكى

اووس

پروپز به له خېلۇ گاوند يانو سره مىستە كوي.

زە به نىالىڭىي تە او بە ور كۆم.

ھغۇي به خېل بنار پاك و ساتىي.

زە به بىوونخىي تە لار شەم.

١. پروپز خېلۇ گاوند يانو سره مىستە كوي.

٢. زە نىالىڭىي تە او بە ور كۆم.

٣. ھغۇي خېل بنار پاك ساتىي.

٤. زە بىوونخىي تە ئەم.

د لومېي او دوييم متن بىا لوستل

املا

توري او کلمې

ض

ضرورت

حضرت

عارض

ضابط

عریضه

مریض

ضیا

مرضیه

حوض

ارزبنت

ناچله

نوټونه

افغانی

د ضیا کوچنی لور، مرضیه وویل:
پلاړه! پیسې راکړه چې د رسم کتابچه
واخلم. پلاړیې پنځوس افغانی
ورکړې. هغه نژدې دوکان ته ورغله
دوکاندار یوه کتابچه او خلور زاره
لسګون نوټونه ورکړل. مرضیه وویل:

ما ته نوي نوټونه راکړه. دوکاندار خواب ورکړ: خه ناچله خونه دي.
مرضیه خپه شوه. دوکاندار وویل: مه خپه کېږه. زه به نوي نوټونه
درکړم، خو خلک پیسې بنې نه ساتي.
مرضیه چې کور ته راغله، پلاړ ته یې کيسه وکړه.
پلاړیې وویل: دوکاندار بنه وايې. نوټونه بايد بنه وساتل شي. افغانی
زمور د هېواد پیسې دی. د افغانیو په چاپولو ډېرې پیسې لګېږي.
هر خوک بايد پیسې بنه وساتي.

كلمي

موب

دوي

هغه

هغوي

كلمي او جملې

۱. زه او هوسي له خپلوا پيسو سره مينه لرو.
(موب) له خپلوا پيسو سره مينه لرو.
۲. خالد پنخوس افغانی راکړي.
() پنخوس افغانی راکړي.
۳. ابراهيم او يوسف په پيسو قلمونه اخلي.
() په پيسو قلمونه اخلي.
۴. هيله او مرضيه له يو بل سره مرسته کوي.
() له يو بل سره مرسته کوي.

كلمي

هرات

کلى

افغانۍ

كتاب

دبوال

دریم

آسمان

هپواد

كتابچې

ښوونکې

کابل

کور

د لغتونو زېرمه

۱. زه (هرات) ته ئم.
۲. افغانستان زموب () دی.
۳. زموب پيسې () دی.
۴. زما مور () د.
۵. د احمد کور په () کې دی.
۶. هوسي () تولگي زده کوونکې ده.

د لوړۍ متن بیا لوستل

كلمي او جملې

موږ حو.	موږ + حو	حو
هغوي خوري	هغوي + خوري	خوري
هغه حئي	هغه + حئي	حئي
دوی راھي	دوی + راھي	راھي

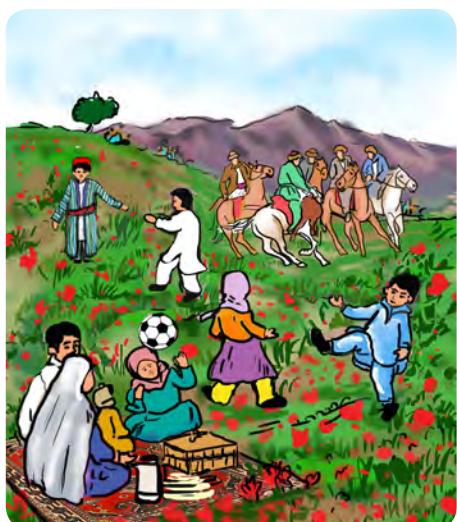
بُزكشى

غاتول

لرغونې

د گل سُرخ مېله

د گل سُرخ لرغونې مېله هر پسرلى په بلخ کې جورپېري. سې کال ضيا له کورنى سره دې مېله ته تللې و. گوري چې د شاديان دښته سرو غاتولو پوبنلي ده. دښته داسې سره وه لکه سور بحمل. ضيا يو هلك ولید چې بسکلې جامې او برگه چپنه يې اغواسې وه.

پر سر يې سره خولي وه. دوی سره ملګري شول. هغه ضمير نومېده او د هغه ئاي او سېدونکى و. لې لري په لوی ميدان کې خلکو آسونه ئغلول. ضيا وویل: دا خلک خه کوي؟ ضمير ھواب ورکړ: دوی بُزكشى کوي. راھه چې زه او ته هم لوبي وکړو. ضيا او ضمير لوبي وکړې او له مېله خخه يې خوند واخیست.

جملې

راثونکي

مودب له خپلو پيسو سره مينه ولرو.

هوسى او غوتى به خوشحاله وي.

افغانان به له افغانستان سره مينه ولري.

زه به ڏوڻي و خورم.

زه به د مور او پلار درناوى و کوم.

اوئس

۱. مودب له خپلو پيسو سره مينه لرو.

۲. هوسى او غوتى خوشحاله دي.

۳. افغانان له افغانستان سره مينه لري.

۴. زه ڏوڻي خورم.

۵. زه د مور او پلار درناوى کوم.

كلمي

مهربانه غرونهسرک خويينديدرې پنههرنگه کابلساتي ښهکوي لومونځ

۱. مودب يو پر بل (مهربانه) يو.

۲. غوتى او بسكلا سره () دې.

۳. د افغانستان بيرغ () رنگه لري.

۴. د افغانستان پلازمېنه () دې.

۵. احمد خپل كتابونه () ساتي.

۶. سليمان () کوي.

د دوييم متن بيا لوستل

غور نیوں او خبری کول

د شخرو حلول: ٿورول او د زده ڪوونکو عکس العمل

نوښتی لیکنه

ظریف لا هم ظاهر ٿوراوه.

ظاهر خپه او نه يې غوبنستل چې بنوونئي ته ولار شي.

مور او پلار

نصیحت

د ظاهر ټولگیوالو تصمیم ونیو چې له هغه سره
مرسته وکړي. هغوی خپل بنوونکي ته وویل چې
ظریف تل ظاهر ٿوروی.

مخنیوی

ټولگی

د ظریف ورور محفوظ او ټولگیوال خوشحاله وو
چې ظریف او س ظاهر نه ٿوروی.

د لوړی او دویم متن بیا لوستل

كلمي

مهربانه غرونه

سپک خويندي

پنخه درې

کابل کندهار

ساعت بنې

لمونع و به

ب

۱. مورډ يو پر بل (مهربانه) يو.

۲. غوتى او بىكلا سره () دې.

۳. د افغانستان بىرغ () رنگه لري

۴. د افغانستان پلازمې نه () دې.

۵. احمد خپل کتابونه () ساتي.

۶. سليمان () کوي.

كلمي او جملې

الف

كلمي

هغه

مورډ

هغوى

دوی

۱. زه او هوسي له خپلو پيسو سره مينه لرو.

له خپلو پيسو سره مينه لرو.

۲. خالد پنځوس افغانۍ راکړې.

() پنځوس افغانۍ راکړې.

۳. ابراهيم او يوسف په پيسو قلمونه اخلي

() په پيسو قلمونه اخلي.

۴. هيله او اسما له يو بل سره مرسته

کوي. () له يو بل سره مرسته کوي.

راتلونکي

اووس

ج

مورډ به له خپلو پيسو سره مينه لرو.

هوسي او غوتى به خوشحاله وي.

افغانان به له افغانستان سره مينه ولري.

زه به کورته لار شم.

۱. مورډ له خپلو پيسو سره مينه لرو.

۲. هوسي او غوتى خوشحاله دې.

۳. افغانان له افغانستان سره مينه لري.

۴. زه کورته هم.

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ظ

ظرف

محفوظ

ظرفر

ض

ضرب

منظري

نظر

عریضه

عارض

ضيا

امن

دبنمن

خندق

زرغونه انا

راضيې له ظريفې خخه پوبتنه وکړه:
زرغونه انا خوک وہ او ولې يې انا بولو؟
ظريفې وویل: زرغونه انا د احمدشاه
بابا مور وہ. کله چې احمدشاه بابا پاچا
شو، مشرانو ورته وویل: د کندهارښار
شاوخوا دېوالونه راتاو کړه. خندق هم
وکینده چې له دبنمن خخه په امن شو.
زرغونه انا چې خبره شوه، ويې ویل:
زویه! ته خو د تول افغانستان مشر

ې. باید داسې پاچا واوسې چې تول وطنوال درسره مینه وکړي. که دا
ښار په دېوالونو ساتې، نو تول وطن به خنګه وساتې؟ ته باید د تولو
وطنوالو د ساتنې فکر وکړي. راضيې وویل: پوه شوم. انا حکه ورته
وايو چې د تولو وطنالو په فکر کې وه.

كلمي

موب

دوي

دى

هغوي

هغه

كلمي او جملې

١. اجمل او ايمل له هپواد سره مينه لري.
(هغوي) له هپواد سره مينه لري.
٢. محمود او خالد بسوونخي ته ئي.
() بسوونخي ته ئي.
٣. ملالى په دريم تولگي كې ده.
() په دريم تولگي كې ده.
٤. خوشحال او الهام لوبي كوي.
() لوبي كوي.
٥. زه او ياسين د هپواد ترانه لولو.
() د هپواد ترانه لولو.

كلمي

آسمان

بخار

لوبى

گران

لوستل

ميدان

احمدشاه بابا او به

ادلى

كتابون

غر

بازار

لمر

د لغتونو زېرمە

١. زه (بخار) ته حم.
٢. پر موب خپل هپواد () دى.
٣. دا د لوبو () دى.
٤. زرغونه انا د () موروه.
٥. پلوشه او سپوردمى په پيسو () اخلي.
٦. بلال او حارث () ته ئي.

د لومرى متن بيا لوستل

كلمي او جملې

هغوي وايبي.	هغوي + وايبي	وايبي
موږ خاندو.	موږ + خاندو	خاندو
دوي ئي.	دوي + ئي	ئي
دي اوري	دي + اوري	اوري

زرغون

جلگې

د بوډي تال

د وطن ترانه

ور سره مينه لرو را باندي گران دي
 بنکلى وطن زمونبه د بوډي تال يې وا وا
 میده باران بنایسته خودې مېوې يې اها د شپې يې ستورو باندي
 رنگين گلان بنایسته غرونې، رغونه وا وا جلگې، باعونه اها
 بنکلى آسمان دي په علم، پوهه باندي
 دبنتې، درې تکې شنبي تور، سور، زرغون وا وا
 واه منظري تکې شنبي د خدائی احسان دي اها
 ودان ودان دي د زړه دارو او درمان
 بيرغ نبان لرو د هر افغان دی

(راتلونکي)

اوئس

موږ بې له مور سره مرسته و کرو.

زه به له خپل پلا ر سره درس و وايم.

بنوونخى به د زده کې ئاي وي.

هوسى به لمونخ و کېرى.

نصير احمد به تلاوت و کېرى.

١. موږ له مور سره مرسته كوو.

٢. زه له خپل پلا ر سره درس وايم.

٣. بنوونخى د زده کې ئاي دى.

٤. هوسى لمونخ كوي.

٥. نصير احمد تلاوت كوي.

كلمې

تولگيوال

او به

وطن

آسمان

خبره

درناوی

ننگرهار

افغانستان

اتله

بنوونكې

هېواد

كتاب

١. خوشحال او الهام (تولگيوال) دى.

٢. سپوربمى د () ترانه لولي.

٣. زه د مور () كوم.

٤. ز موبد د هېواد نوم () دى.

٥. ملالى د هېواد ملي () وه.

٦. ملالى د كوم () وه؟

غور نیول او خبری کول

د شخړو حلول: د څورولو مخنيوی کول

نوبتي ليکنه

ذېړ د لوبو په میدان کې زده کوونکي څوروی.
هغه زده کوونکو ته بد نومونه اخلي او وهي يې.

ښوونکي

ټولګۍ

ملګري

خوشحاله

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

كلمي

بنار	تيره
گران	لوبې
لوستل	ميدان
اوبه	کور
بکسي	لمر

ب

زه (بنار) پاک ساتم.
پرمور خپل هېواد — دی.
داد لوبو — دی.
باغوان گلانو ته — ورکوي.
پلوشه او سپورمې په پیسو — اخلي.

كلمي او جملې

الف

١. اجمل او ايمل له هېواد سره مينه لري.
(هغوي) له هېواد سره مينه لري.
٢. زه او خالد بنوونځي ته حو.
() بنوونځي ته حو.
٣. ملالۍ ملي اتلهده.
() ملي اتلهده.
٤. خوشحال او الهام لوبې کوي.
() لوبې کوي.
٥. ياسين د هېواد ترانه لولي.
() د هېواد ترانه لولي.

راثلونکي

زه به زوبن ته ولاړ شم.
بزگر به په حمکه کې کار و کړي.
هغوي به خپل هېواد سمسور کړي.
هوسي به لمونځ وکړي.
سليم به تلاوت وکړي.

اووس

١. زه زوبن ته حم.
٢. بزگر په حمکه کې کار کوي.
٣. هغوي خپل هېواد سمسورو.
٤. هوسي لمونځ کوي.
٥. سليم تلاوت کوي.

د لوړي او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمې

ز
ذ

زرکه	زبیر	مېز
نذير	پیاز	بزگر
ذاکر	ذره بین	کاغذ

گټې

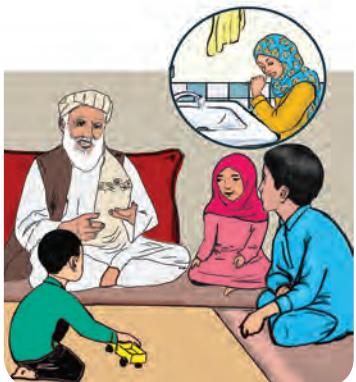
روع

موسکى

زېور اکا

ذاکر او ذکيھ د خپل بابا ليدو ته تللي وو. هغه زېور اکا نومېدہ. پاکې جامې يېبی اغوستې وي او لوونگې يې پرسروه. هغه بنې بنکارېدہ. ذاکر ورتە وویل: بابا! ته د خو کالو يې؟

زېور اکا ورتە موسکى شو، تک سېپين غانبونه يې بنکاره شول. ويې ویل: پوره

نوی کلن يم. ذکيې پوبنتنه وکړه: نو غانبونه دې څنګه داسې روغ پاتې دي؟ زېور اکا وویل: بچيانو! زه هروخت تر خوراک وروسته غانبونه په بُرس يا مسواك مینځم. بدنه مې پاک ساتم او ورزش کوم، نو شکر بدنه مې روغ دی. ذاکر وویل: بنه! زه اوس پوه شوم چې پاکي او ورزش خومره ګټې لري.

كلمي او جملې

كلمي

دوي

هغوي

هغه

١. ذکیه موزیم ته ئی. (هغه) موزیم ته ئی.
٢. ادريس او زکریا خپل ئانونه پاک ساتي. (خپل ئانونه پاک ساتي)
٣. كريم د منارونو سیل کوي. (د منارونو سیل کوي)
٤. زرمىنه او ذاکرە د دارالامان مانى ته ئی. (دارالامان مانى ته ئی)
٥. خلا د مور او پلار خبرو ته غوربىسى. (د مور او پلار خبرو ته غوربىسى)

١. زموږ هېواد ډېر لرغونى ئايونه لري، لکه: د هرات جامع جومات او منارونه، د غزني منارونه، د هلمىند د بُست کلا، د رستم تخت او داسى نور.
٢. زموږ د هېواد پىسى دانوقونه لري د يوې د دوو پنځو لسو شلو پنځو سلو پنځه سوو او زرو أفغانىي نوټونه.
٣. بنوونكىي وویل راتلونكىي اوئى كې درسم پېښتو رياضي او دينيات مضمونونو ازمويته ده.

د لغتونو زېرمه

كلمي

خوبىن

مكتب

درس

خپه

مكتب

غت

ناست

علم

زده کړه

ستومانه

كور

بدای

١. احمد خوشحاله دی.
٢. زه پوهه ترلاسه کوم.
٣. بلال سبق وايي.
٤. محمود ستري دی.
٥. زه بنوونجئي ته حم.
٦. ظاهر شتمن دی.

د لوړي متن بیا لوستل

توري او کلمې

ظ	لحاظ	لفظ	ظاهر
ض	مرضيه	رياض	مظلوم
	فرض	حوض	ضابط

لوبني

مجسمه

موزيم

موزيم

ظاهره او مرضيه په دريم تولگي کې زده کړي کوي.

مرضيه ناروغه وه. هغه ورخ بسوونځي ته نه وه تللي. بسوونکي يې تولگيوال موزيم ته بپولي وو. ظاهره هم ورسه تللي وه. کله چې کور ته راغله، مرضيې ته يې توله کيسه

وکړه. وې وييل: بسوونکي مجسمې، ډبرين او خاورين لوبني راوبنودل. پر مرمرینو ډبرو ليکنې شوې وي. د حیواناتو او الوتونکو انځورونه مو هم ولیدل. بيا يې ډول ډول جامي راوبنودې.

مرضيې وييل: خومره بنه ئایونه مو ليدلي دي. کاشکې زه هم درسره تللي واي. پلار يې مرضيې ته وييل: لوري! کله چې جوره شې، بيا به دي زه موزيم ته بو حم.

مرضيه خوشحاله شوه چې پلار يې موزيم ته بيا يې.

كلمي او جملبي

كلمي
<u>هغه</u>
<u>هغوي</u>
<u>هغي</u> | ١. اتل قلم لري.
٢. پلوشه او زرمينه باعشه حي.
٣. احمد او محمود موزيم ته تللي وو.
٤. ما او تلوسي له يو بل سره مرسته وکره. ما او له يو بل سره مرسته وکره. |
|--|---|

راثلونكى

اووس

ڏبوه به موزيم ته لاره شي.
زړگی به خپلې جامي پاکې وساتي.
لېمه به خاورين لوښي جوره کړي. | ١. ڏبوه موزيم ته <u>حېي</u> .
٢. زړگی خپلې جامي پاکې <u>ساتي</u> .
٣. لېمه خاورين لوښي <u>جوروسي</u> . |
|---|--|

د لغتونو زبرمه

مجسمې	پخواني لوښي	زړې وسيلي	ناروغان
درملتون	کړېكت	ډاکټر	زاره کتابونه
فوټبال	والیبال	درمل	باسکټبال

ورزش

فوټبال

موزيم

پخواني لوښي

روغتون

ډاکټر

د دویم متن بیا لوستل

غور نیوں او خبرې کول

د شخرو حلول: د ٿورولو مخنيوي کول

نوښتي ليکنه

مريم د دريم ټولگي زده کوونکي ده. هغه د لوبو په ميدان کې کوچني ماشومان ٿوري. مريم کوچني ماشومان پوري وهي، جامي يې تري کشوي او هغوي ته بد نومونه اخلي. ټول ماشومان له مريم خخه ڏارپري.

بنوونکي

ټولگي

خبرې

مريم پوهه شوه چې په ٿورولو سره ملگري نه شي پيدا کولي. مريم د ماشومانو ٿورول پرپنبدل.

د لوړي او دویم متن بیا لوستل

ب

ناست، خوبنې

مرضیه خوشحاله ده.

علم، بنوونځۍ

زه پوهه ترلاسه کوم.

زده کړه، درس

بلال سبق وايي.

ستومانه، خپه

ظاهره ستري ده.

کور، مكتب

زه بنوونځۍ ته حم.

بدای، غټه

محمود شتمن دي.

كلمي او جملې

الف

۱. مرضیه موزیم ته ئې.

(هغه) موزیم ته ئې.

۲. ادريس او زبیر خپل ئانونه پاک ساتي.

(خپل ئانونه پاک ساتي).

۳. کريم او ظاهر د منارونو سيل کوي.

(د منارونو سيل کوي).

كلمي

هغوي

هغه

دوی

ج

اووس

حلا او هوسي به پغمان ته ولاړې شي.

۱. حلا او هوسي پغمان ته ئې.

لمرا او روښان به کتابتون ته ولاړ شي.

۲. لمرا او روښان کتابتون ته ئې.

ڇپوهه به موزیم ته ولاړه شي.

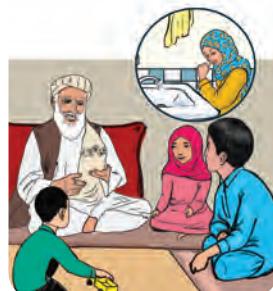
۳. ڇپوهه موزیم ته ئې.

شمشاد او خيبر به په الوتکه کې بلخ ته ولاړ شي.

۴. شمشاد او خيبر په الوتکه کې بلخ ته ئې.

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمې

اصلاح

محمد

حاجي

ح

نصيحت

محمود

حامد

صالح

صلح

نكاح

ډاڳ

اغزن

شنه خونه

شنه خونه

د ترکاريyo په پيسو زموږ د
کور او مكتب ټول لګښتونه
پوره کوي.»
حميده د شنې خونې په جورې دو
خوشحاله ده. هغه هر ما زديگر
شنې خونې ته حئي او له پلار سره
مرسته کوي.

تبر کال هلتہ يوازې وچ اغزن ډاڳ و.
د حميدې پلار حکيم خان په کې د
ترکاريyo فارم جوړ کړ.
هغه سپين بيرى دی، خو کار کوي چې
اولادونه یې مكتب ووايي. د حميدې
پلار لاه بې کاره حمکې شنه خونه
جوړه کړه. دی په دې شنه خونه کې
بادرنگ او بانجان کري. هغه په یوه
کال کې دومره پيسې وګتهليې چې نبه
گوزاره یې وشه.
حميده وايي: «پلار مې وخت
بې ځایه نه تبروي، کار کوي.

منفيي فعل

نه كرم

نه او به كوي

نه راتقولوم

نه خونبوي

نه خي

زه بادرنگ (نه كرم)

زه روميان ()

شمشداد بانجان ()

خيبر هر مازديگر فارم ته ئي ()

ؤلا ترکاري ()

كلمي او جملې

١. زه بادرنگ كرم.

٢. زه روميان راتقولوم.

٣. شمشاد بانجان او به كوي.

٤. خيبر هر مازديگر فارم ته ئي.

٥. ئولا ترکاري خونبوي.

د لغتونو زېرمه

لبنيات

كوج

مېبوی

ناك

بادرنگ

مستې

كوج

منې

ناك

شيدې

دال

لوبىيا

نخود

بېنەي

روميان

زردآلو

شنه خونه

روميان

حبوبات

دال

د لومرىي متن بىا لوستل

كلمي او جملې

نه خبىم.	نه + خبىم	خبىم
نه خورم.	نه + خورم	خورم
نه كرم.	نه + كرم	كرم
نه خاندم.	نه + خاندم	خاندم

پلورل

نري

زعفران

زعفران

چې د کوکنارو پر ئاي د زعفرانو کښت پیل کړو. موږ ته بايد د زعفرانو د کښت په برخه کې لارښوونې وشي. په پاى کې د زعفرانو د راتيولولو په اړه یو فلم وښو دل شو.

په تنگه هار کې د زعفرانو د کښت په اړه غونډه جوړه شوه. په غونډه کې د کرنې مسؤولينو او بزگرانو ګډون کړي و. غونډه د قرآن کريم د خو مبارڪو آيتونو په تلاوت پیل شوه. بیا د کرنې ریيس د زعفرانو په ارزښت خبرې وکړې. هغه وویل: زموږ د هېواد زعفران د نري په بازارونو کې نسه پلورل کېږي. زعفران د خورو، درملو، عطرو او رنگونو په جوړولو کې کارول کېږي. وروسته یوه بزگ وویل: موږ غواړو

جملې

(س)

۱. اتل بانجان کري.

(م)

۲. حامد غنم کري او خيبر يې او به کوي.

()

۳. مسلمه بادرنگ اخلي او کورته يې ورې.

()

۴. حميده چاي خبني.

()

۵. حديثه زعفران اخلي او کورته يې ورې.

د لغتونو زېرمە

آسمان

ملر

گلان

نرگس

رامبېل

لمر

چnar

غاتپول

اوېس

نښتر

اسپې

سپوبەمى

نرگس

صبر

ستوري

اس

خاروي

اوېس

ونې

چnar

د دويم متن بيا لوستل

غۇر نیول او خبىرى كول

تۈلنىز مثبت مەھارتونە: لە خلکو سره چىلد

نوبىتى لىكىنە

زە لە خېپلو ملگەرە سەرە د لوبۇ شىيان شرييكوم.
زمە ملگەرى لە ما سەرە مىينە لرى.
زە بايدى خە و كۈرم چې خلک را سەرە مىينە ولرى؟

مەربىان

بىخىننىھ

مەرسىتە

زە چې بىنه كارونە كوم نو خلک را سەرە مىينە لرى.

د لومۇرى او دوييم متن بىالوستىل

كلمي او جملې

ب

١. زه د زعفرانو چای خښم.
- (س) ٢. اتل بانجان کري او خيبرې او به کوي. (م)
٣. اوريل بادرنگ خوري او کورته يې وړي.
- () ٤. حميده چاي خښي او پياله مينخي.
- () ٥. ستوري زعفران اخلي او کورته يې وړي.

الف

منفي فعل

نه کرم

نه راټولوم

نه او به کوي

١. زه بادرنگ کرم.
- زه بادرنگ نه کرم.
٢. زه روميان راټولوم.
- زه روميان () .
٣. شمشاد بانجان او به کوي.
- شمشاد بانجان () .

ج

اسمان

سپورډمى

گلان

رامبيل

لمر

چيتار

غاتپول

نبنتر

پسه

سپورډمى

خر

کشمالي

صبر

ستوري

وزه

خاروي

ونې

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

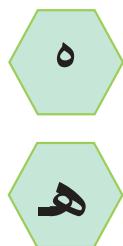

املا

توري او کلمې

اره

نېټه

منه

مهربان

جوهر

شهرت

هپواد

هيلى

هوا

ليمخي

نندارتون

لاسي صنایع

لاسي صنایع

لري. د پلورلو لپاره يې باید مناسب بازارونه پیدا شي. دولت باید د کسبگرو ستونزې واوري او حل يې کړي. وروسته نندارچیانو د نندارتون تول لاسي صنایع ولیدل. نندارتون په دعا کولو سره پای ته ورسپد.

نن د پكتيا په مرکز کې د لاسي صنایعو نندارتون پرانیستل شو. د لاسي صنایعو نندارتون د قرآن کريم د خو مبارکو آيتونو په تلاوت پیل شو.

ورپسې د نندارتون مشروویل: زموږ لاسي صنایع شری، ليمخي، غالې، تغړ، د مریو خولی او نوردي. دا تول نړیوال شهرت لري. موږ باید د لاسي صنایعو لپاره د کار مناسب څایونه ولرو.

ورپسې یوه سوداګر وویل: زموږ لاسي صنایع په بهرنیو هپوادونو کې د پرمینه وال

منفي فعل

نه حم

نه پېژنم

نه دى

نه ئى

نه اوبدى

زه پكتىيا ته (نه حم).

زه لاسى صنایع ().

ميرويىس د لاسى صنایعو نندارتون ته ئى.

ميرويىس د لاسى صنایعو نندارتون ته ().

زرلىبىتە ليمخى اوبدى ().

خالد سوداگر ()

كلمي او جملې

١. زه پكتىيا ته حم.٢. زه لاسى صنایع پېژنم.

٣. ميرويىس د لاسى صنایعو نندارتون ته ئى.

ميرويىس د لاسى صنایعو نندارتون ته ().

٤. خالد سوداگر دى.٥. خالد سوداگر دى.

د لغتونو زېرمە

كريم

مسواك

پلار

غالى

درناوى

برس

تغر

مرسته

شپرى

اولادونه

مهربانى

مور

د غابىنونو د پاكولو
وسايل

مسواك

كورنى

مور

تولنیزىپ اپىكىپ

مرسته

لاسي صنایع

غالى

د لومرىي متن بىا لوستل

كلمي او جملي

نه حم	نه + حم	حم
نه گر حم	نه + گر حم	گر حم
نه کوم	نه + کوم	کوم
نه ورم	نه + ورم	ورم

نندارچيان

ڪسبگر

غونډه

آهنگر

د آهنگري، سامانونه وكتل.
خينو خلکو د خپل ضرورت ور
شيان تري واخيستل. ڪسبگر
دېر خوشحاله وو. ژمنه يې وکړه
چې نور به هم بنه بنه شيان جوړ
کړي. دغه نندارتون د ننداري
لپاره درې ورڅې پرانیستی
و.

د غبرګولي پر دويمه په کابل کې د
آهنگري، نندارتون جوړ شو. د ملي
تلويزيون خبریال وویل چې غونډه د
قرآن کريم په تلاوت پیل شوه. بیا د
ڪسبگرو مشر محمد شريف د آهنگري
په باره کې خبرې وکړې. هغه وویل چې
آهنگري له اوسيپني خخه د ډول ډول
شيانو جوړولو ته وايي.
خينې ټوانان چې بې کاره وو، اوس
په آهنگري بوخت دي. په نندارتون کې
بېلچې، کولنگ، تبر، تربنځ، لور،
رمبي او نورشيان وو. نندارچيانو

جملې

مرکبې

توريالي درس لولي او بريالي ورسه
مرسته کوي.

توريالي درس لولي.

بريالي ورسه مرسته کوي.

خانگه تلاوت کوي.

احمد ورته غورې نيسې.

تنګيالي لهې وزلو سره مرسته کوي.

مرسته کول بنه کاردي.

۱

۲

۳

ساده

د لغتونو زېرمه

زده کوونکى	دار	اورې	خوشحالې
ژمى	يکشنبه	پسرلى	درسيي مواد
سه شنبه	نبوونکى	خپگان	شنبه

د کال فصلونه

ژمى

داونې ورځې

شنبه

ټولګي

درسيي مواد

احساسات

خوشحالې

د دوييم متن بيا لوستل

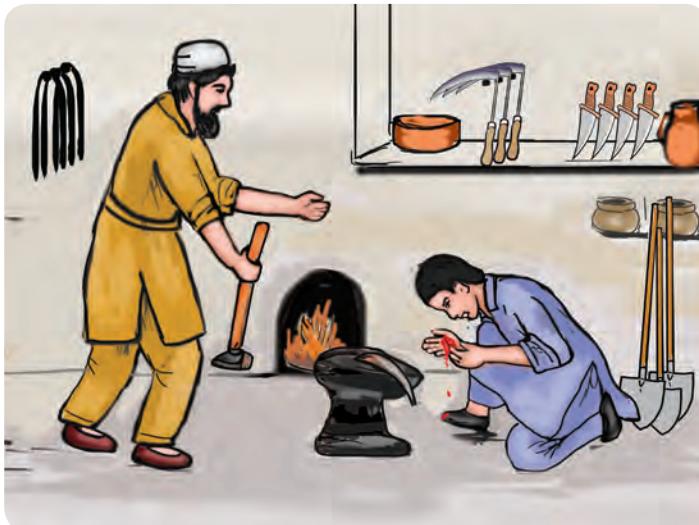

غۇرۇ يول او خېرى كول

دشخرو حلول: بخېنىه غوبىتل

نوبىتى لىكىنە

بخېنىه غوبىتل او بخېنىه كول دواړه بىه کارونه دی.

غلطى

ستونزە

ملگرى

ارېكې

مۇب بايد له خلکو بخېنىه وغوارو او نورو تە بخېنىه وکپو.

د لومړي او دويم متن بىا لوستل

ب

- سلام اکا آهنگر دی او
زوي يې مرسته ور سره کوي. زوي يې مرسته ور سره
کوي.
- همت زرگر دی.
عبدالله زرگري زده کوي.
- هيلي غالى او بدي.
هاجره مرسته ور سره کوي.

١

٢

٣

كلمي او جملې

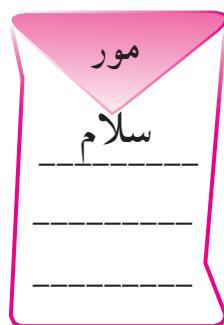

الف

- منفي فعل
نه پيشنام
نه خاندم
نه داخلی
نه جوروبي
- زه خاندم.
 - زه (نه خاندم).
 - زه لاسي صنایع پېژنام.
 - زه لاسي صنایع ().
 - وحیده جامي ().
 - آهنگر دول دول شيان جوروبي.
 - آهنگر دول دول شيان ().

ج

موټرونە	غالى	حمل	بايسكلونه
سلام	خبره منل	درناوى	شرپى
تغىر	شور	جوزا	موټرسايكل

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمې

۵	لښته	گوره	فریده
ه	مهال	هګي	هرات
ح	اصلاح	محمود	حج

دنده اړتیا ده

ډاکټر د نارو غانو درملنه کوي.
انجنيئر کورونه او ودانۍ جو روسي.
بزگر په کرنه بوخت وي. پوليس
امنيت ساتي. که خپلي دندې په
صداقت ترسره کرو، تولنه به مو هوسا
وي. ژوند به مو بنه شي د هپواد په
آبادي کې به مو ونډه اخيستې وي.

پرون د دندې د اړتیا او ارزښت په باره
کې غونډله وه. غونډله د کابل په نوي بنار
کې جوره شوې وه. غونډله ته ګن شمېر
خلک راغلي وو. په پیل کې د قرآن کريم
خو مبارک آيتونه تلاوت شول. ورپسې د
کار او تولنيزو چارو ریس وویل: دنده
يا وظيفه یوه تولنيزه اړتیا ده. باید خپلي
دندې پر خپل وخت او سمې ترسره کرو.
تولنيزې ستونزې به له دې سره کمې شي.
په یوه تولنه کې بېلا بېلې دندې وی.
بنوونکي زده کوونکو ته تدریس کوي.

منفي فعل

نه گورم

نه ورکوي

نه لري

نه شوه

نه وي

١. زه تلويزيون گورم. زه تلويزيون نه گورم.
٢. غوندە جورە شوه. غوندە جورە شوه.
٣. ستونزى پە كې وي. ستونزى پە كې وي.
٤. خبرىال خبر ورکوي. خبرىال خبر ورکوي.
٥. بسونكى پە ادارە كې ستونزە لري. بسونكى پە ادارە كې ستونزە لري.

د لغتونو زېرمە

سور

زده كونكى

خبرونه

بسونكى

بنې چىلد

مرستە

زره خوبى

تور

مركه

سربسونكى

زرغۇن

خبرىال

نيكى

تلويزيون

ملي بىرغ

بسونخى

زره خوبى

خبرىال

تور

سربسونكى

د لومرىي متن بىا لوستل

كلمي او جملې

نه وينم.	نه + وينم	وينم
نه کرم.	نه + کرم	کرم
نه اورم.	نه + اورم	اورم
نه مينئم.	نه + مينئم	مينئم

برکت

حکمت

شور

د بسوونکي ترانه

هفوی ودان دي پر مخ روان دي
 بسوونکي، بسوونکي
 چې پر چا گران دي
 چې نه يې شورو وي
 سبق ته غوب وي
 چې د بسوونکو
 دا نو بې شکه
 نبه شاگرдан دي
 او که حکمت دي
 بس د بسوونکو
 په برکت دي

جملې

مرکبې

ساده

مشر شفقت کوي او کشدريناوي کوي.
کشدريناوي کوي.

مشر شفقت کوي.
کشدريناوي کوي.

١

ښوونکي درس ورکوي.
زده کوونکي غوب نيسسي.

٢

هميرادښوونکي ترانه لولي.
نور ټولگيواں بې اوري.

٣

د لغتونو زپرمه

انځورګري

آذان

يوم

يو گون

کښت

لمونځ

لسکون

رسامي

سلګون

خطاطي

پته

محراب

بزگر

يوم

هنر

رسامي

جو مات

محراب

افغانۍ

يو گون

د دوييم متن بيا لوستل

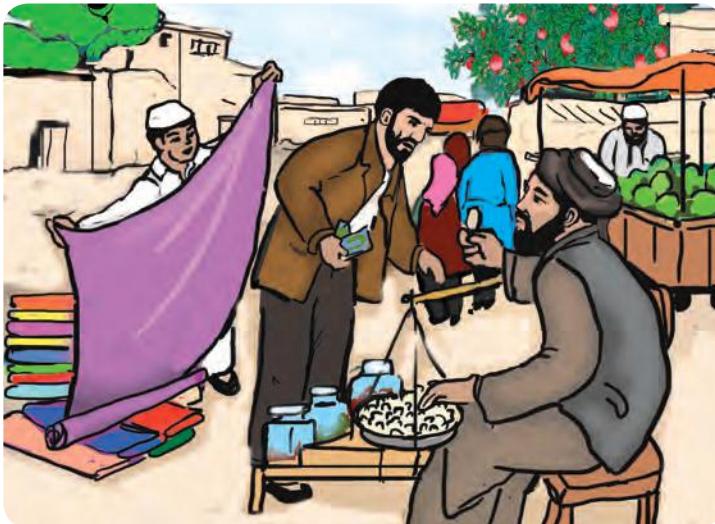

غور نیول او خبرې کول

تولنیز مثبت مهارتونه: د یوې بنې تولنې جورول

نوښتي لیکنه

د هر چا خوبنېږي چې په تولنه کې ژوند وکړي.
زما خوبنېږي چې له خپلو خلکو سره مرسته وکړم.

يو ئاي

بخښنه کول

مسوولیت

جورول

مثبت

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

منفي فعل

نه گورم

نه ورکوي

نه لولي

نه وايبي

زه تلويزيون نه گورم.

اتل خبرونه _____. _____

مدینه درس _____. _____

غوتى كتاب _____. _____

كلمي او جملې

الف

زه تلويزيون گورم.

اتل خبرونه وايي.

مدینه درس ورکوي.

غوتى كتاب لولي.

ب

مشر شفقت كوي.

كشر يبي درناوى كوي.

مور خبرې كوي.

ماشومان بې خبرې اوري.

حميد گلان كري.

خالد اوبه ورکوي.

١

٢

٣

ج

يوم

زپه خوبى

كبست

غې

مبز

يو گون

تحته

سل گون

مرسته

خوکى

بې چلندا

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او ڪلمي

ي

دولتي

تولگي

ملي

احمدزى

يرغل

شتمني

ى

كلى

درناوى

سرپ

درملنه

پارکونه

روغتون

ملي شتمني

ملي شتمني خه ته وايي؟

هجه خه چې د وطن د ټولو خلکو دي، ملي
 شتمني بلل کېږي: بنوونځي، پوهنتونونه،
 روغتونونه، پارکونه، سيندونه، غرونه،
 څنګلونه، کانونه او نور ټول ملي شتمني
 دي. همدارنګه سړکونه، پلونه، بندونه، د

برپښنا ستني او مزي هم ملي شتمني دي. ملي یې څکه بولي چې گته یې ټولو
 هېوادوالو ته رسپېږي. د بېلکې په توګه، په بنوونځي کې د هر چا بچيان سبق
 وايي. په روغتون کې د هر چا د ناروغ درملنه کېږي. خلک بايد خپلې ملي
 شتمني خپل مال و ګني او بنې یې وساتي. ستاسو بنوونځي، تولگي، مېزونه،
 څوکي او كتابونه ملي شتمني دي. نن تاسي له دې شيانو گته اخلي، سبا به
 نور زده کوونکي تري گته اخلي. پام ورباندي و کړئ چې خراب نه شي.

كلمي

كلمه	بې + كلمه	كلمه	كلمه	بې + كلمه	كلمه
بې واكه	بې + واكه	بې گتې	واك	بې + گتې	گتې
بې پروا	بې + پروا	بې مزې	پروا	بې + مزې	مزه
بې کاره	بې + کار	بې زره	کار	بې + زره	زره
بې خولي	بې + خولي	بې وطنہ	خوله	بې + وطنہ	وطن

د لغتونو زېرمە

ب

الف

بدي

سره

ژړل

لړ

سپین

گته

توده

نيکي

ناپوه

خندل

تاوان

تور

ډېر

پوه

د لوړي متن بیا لوستل

كلمي

بې کاره	بې + کاره	کار
بې لاري	بې + لاري	لار
بې ميني	بې + ميني	مينه
بې کوره	بې + کوره	كور

بتهى

كان

اوسيپنه

د حاجيگ کان

بېل، ختىك، تبر، کولنگ، موتي
او بايسىكل خو مو ليدىلىي دى.
خە فكر كوى، دا شيان له خە شي
خخە جورپۇرى؟ دا او ڈېرنور شيان
لە اوسيپنى خخە جورپۇرى. پوهېرى
چې اوسيپنه چېرتە پيدا كېرى؟

اوسيپنه پە كان كې وي. د حاجيگ د اوسيپنى كان د باميانو پە ولايت كې دى. دغە كان ڈېرە اوسيپنه لرى. اوسيپنه پە ڈېرە كې گەۋىي. انجينيران له كان خخە د اوسيپنى ڈېرە راباسى. وروستە يې پە بتىيو كې اچوي. پە بتىيو كې ڈېرە وېلى كېرى چې اوسيپنه له نورو توکو بېلە شي. وروستە له اوسيپنى خخە بېلا بېل شيان جورپۇرى. كە دولت كانونه راوباسى، د وطن اقتصاد بە مو پېرى پياورى شي.

كلمي

حکه

خو

او

كلمي او جمله

۱. موږ ملي شتمني ساتو. چې چا ته اړنه شو.
موږ ملي شتمني ساتو (حکه) چې چا ته اړنه شو.
۲. زه راغلم. ته نه وي.
زه راغلم () ته نه وي.
۳. موږ کور ته حو. بریالی بسوونځي ته حي.
موږ کور ته حو () بریالی بسوونځي ته حي.

كلمي

سپين

تودي

ژرا

لړې

تاوان

شپې

د لغتونو زړمه

۱. زه سړې او به خښم. (تودي)
۲. موږ تور رنګ خوبسو. ()
۳. بسوونکي په خندا راغلل. ()
۴. هغوي گته کوي. ()
۵. زموږ هبوا د پې ملي شتمني لري. ()
۶. موږ د ورځې کار کوو. ()

د دویم متن بیا لوستل

غورنيول او خبرې کول

زيار او زحمت: په مثبته توګه د ځان پېژندل او پر ځان باور

نوبتي ليکنه

دا مهمه ده چې تاسو باید خپلې ځانګړتیاوې و پېژنۍ.
ستاسو ځانګړتیاوې ستاسو ور提ياوې دي.

درناوى

ويار

ټولنه

ئينې خلک په لوستلو کې غښتلي وي. ئينې نور
بيا په غورنيولو کې تکره او پياوري وي.

که پر ځانونو باور ولرئ، نو کولى شئ د ژوندانه
ستونزې مو حل کړئ.

د لومري او دوييم متن بيالوستل

ب

خوبنى
جگرە
ترخە
تېپتە
ورع
سپك

ب

الف

شىپە
لور
خواردە
دروند
غم
سولە

كلمي

الف

كلمه	بې كلمه
لارې	بې لارې
رنگ	بې رنگە
ئاى	بې ئايىھە
خولي	بې خولي

ج

كلمي

حكە

خو

او

١. زە او به خېنىم. چې تېرى يەم.

زە او به خېنىم (حكە) چې تېرى يەم.

٢. زە درەم. تە هم راشە.

زە درەم () تە هم راشە.

٣. مۇبە كور تە حۇ. بىرالىي بنوونئىي تە ئىي.

مۇبە كور تە حۇ () بىرالىي بنوونئىي تە ئىي.

د لومپى او دوييم متن بىا لوستل

املا

توري او کلمې

ي

او سپنې

د بېرې

بېل

ئ

پوهېزې

وساتئ

گورئ

ى

هېلى

بنا پېرى

گلالى

خوندي

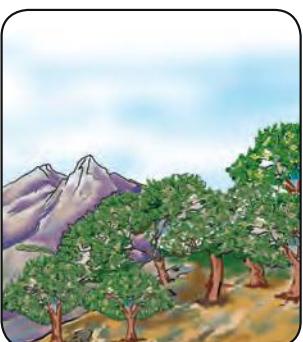
خوندوره

پسته

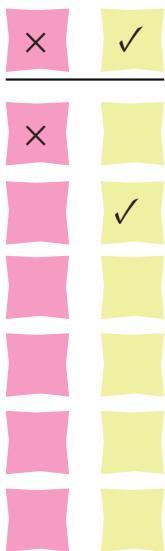
د پِستې حنگل

افغانستان د پِستې لوی لوی حنگلونه لري. د غه
حنگلونه په بدخشان، تخار، بغلان، سمنگان،
فاریاب، بادغیس او هرات کې دي.

د پِستې ونې په خپله هم شنې کېږي. د بېرې او به
نه غواړي. د باران په او بو هم خړو بېږي. دا ونې
په خاورینو غونډیو کې نسه وده کوي او او بد
عمر لري.

د پِستې په حنگلونو کې ډول ډول حناور او مرغان ژوند کوي. شا او خوا
ورسره بنسکلې او گلالى، بسکاري. هلته خوک مېږي او وزې نه خروي،
حکه چې د پِستې تنکي نیالګي خرابوي. د پِستې ونې خوندوره مېوه
نيسي. د پِستې خورل گته لري. گورئ! د افغانستان پسته په دنيا کې نسه
نوم لري. پسته نورو هېوادونو ته هم استول کېږي. له دې لارې وطن ته
د بېرې پيسې رাখي، نوراځي چې د پِستې خپل حنگلونه خوندي وساتو.

كلمي

بې جوړه	۱. جوړه
بې وطنې	۲. وطن
بې حم	۳. حم
بې خورم	۴. خورم
بې ژبه	۵. ژبه
بې هرات	۶. هرات

د لغتونو زېرمه

الف	ب
يوم	ڇبره
خروي	ٻنگووي
بسکاري	ٻپل
هپواد	پيايي
خرابوي	لپٻل
استول	معلومېږي
تيربه	وطن

د لوړۍ متن بیا لوستل

كلمي

كلمه	بې + كلمه	كلمه
بې وعدې	بې + وعدې	وعده
بې کاره	بې + کاره	کار
بې وفا	بې + وفا	وفا

مسلکي

شتمني

خرخلاو

زمرد

زمرد يوه قېمتىي او ارزښتناکه ډبره ده. زمرد په گانو کې کارول کېږي. همدارنګه د فضايي بېړيو په جورولو کې ورنه کار اخېستل کېږي. زموږ د هېواد د پنجشېر او بدخشان په غرونو کې د زمردو کانونه شته. دا زمرد د نورو هېوادونو د زمردو

په پرتله شفاف او رانه دي. زمرد چې کله له کان خخه را وايستل شي، بیا ډلبندی کېږي. له ډلبندی، وروسته د خرخلاو لپاره کورنيو او بهرنیو بازارونو ته استول کېږي. د افغانستان زمرد په نړیوالو بازارونو کې لوړه بیه لري. کانونه د افغانانو ملي شتمنى دي. په کار ده چې ټول کانونه په قانوني او مسلکي توګه را وايستل شي. له دې سره به هېواد آباد او د خلکو اقتصاد به پیاوړي شي.

کلمې

او

خو

حکه

کلمې او جملې

۱. خېبر پسته اخلي. شمشاد زمرد خرڅوي.
خېبر پسته اخلي (او) شمشاد زمرد خرڅوي.
۲. د ډوہ راغله. نسيمه رانغله.
ډوہ راغله () نسيمه رانغله.
۳. زه حم. چې پلار مې راغى.
زه حم () چې پلار مې راغى.

د لغتونو زړمه

کلمې

وطن

د بربې

جګ

معلومېږي

دنیا

خرڅېږي

۱. زه له لاري تېښې لري کوم.۲. په هېواد کې پسته کرو.۳. د غره پر سر لمر ښکاري.۴. نصیر په لوره خای ولار دی.۵. زمرد په لوره بیه پلورل کېږي.۶. د افغانستان پسته په نړۍ کې مشهوره ده.

د دویم متن بیا لوستل

غور نیوں او خبری کول

زيار او زحمت: د موخو تاکل

نوښتي ليکنه

د موخو تاکل د هر چا لپاره مهم دي.

د موخو تاکل درسره مرسته کوي چې خپلو هېلو ته ورسېږي.

کار

پلان

ستونزې

حل لاره

موخو ته د رسېدو لپاره تاسو باید تول ضروري کارونه او پړاوونه و پېژنې.

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

ب

ب

هتي
تركان
لېړل
خرڅول
وطن
ړنګوي

الف

نجار
پلورل
دوکان
خرابوی
استول
هېواد

كلمي او جملې

الف

- ١- جوري بې جوري
- ٢- حم بې حم
- ٣- کار بې کاره
- ٤- هرات بې هرات

ج

كلمي

حکه
خو
او

١. زه درس وايم . درس ويل نسه کار دی .
زه درس وايم (حکه) درس ويل نسه کار دی .
٢. زه تبی و م . او به نه وي .
زه تبی و م) او به نه وي .
٣. اتل بنوونځي ته حي . محمد کور ته حي .
اتل بنوونځي ته حي () محمد کور ته حي .

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

اما

توري او کلمي

ي

ښوونځي

مزی

برقي

ئ

ولیکئ

وژغورئ

پوهېږي

ى

چتری

سپورډمی

نړۍ

لګښت

ورانګي

توربین

برېښنا

هغه ماشين چې برېښنا تولیدوي، توربین يا ډاینمو بلل کېږي. توربین په اوبلو، باد، گاز او بخار تا و پېږي. که د لمروړانګي په لمريزو نښينو پرېټوي هم برېښنا تولید پېږي. برېښنا د مزو په وسیله کورونو، بسارونو، فابريکو او روغتونو ته لېږدول کېږي. برېښنا

ماشينونه په حرکت راولي. خراغونه روښانه کوي. اوتو، بخاري، يخچال او د کورنور برقي وسائل په برېښنا چلپېږي. په برقي وسائلو کارونه آسانېږي. د برېښنا په لګولو کې احتیاط په کاردي. که برېښنا بې ټایه ولګوو، ډېر لګښت راباندې رائې. همدارنګه بیانورو خلکو ته پوره برېښنا نه رسپېږي. گورئ! د برېښنا لوڅو مزو ته لاس ورول خطر لري. که برېښنا خرابه شي یا یې مزی پرې شي، برقي خبر کړئ.

X	✓
X	✓
X	✓
X	✓
X	✓
X	✓
X	✓

بې حوصلې

۱. حوصله

بې وړم

۲. وړم

بې خوندہ

۳. خوندہ

بې کبره

۴. کبره

بې خورم

۵. خورم

بې عقل

۶. عقل

كلمي

د لغتونو زړمه

مترادفې کلمې

متضادې کلمې

صرف

پخوانې

پنډه

بسکلی

پام

زړمه

دارايي

لرغونې

بنياسته

لګښت

تندي

ذخيره

شتمني

احتیاط

تياره

ويده

بې اتفاقې

دروغ

ترخه

تیټ

سپین

ویبن

اتفاق

خواره

جګ

ربستیا

تور

رنا

د لوړۍ متن بیا لوستل

بې فکرە	بې + فکرە	فکر
بې کارە	بې + کارە	كار
بې کورە	بې + کورە	كور
بې باکە	بې + باکە	باک

بركتىي

گاز

معدن

ملي شتمنى

شريك مال د تول وطن غر، ئنگل دى كە معدن

داد ئىمكىي لاندى تېل دا د ئىمكىي لاندى گاز

نه چې گوبنېي دى يابىل دغە شتە د تول ولس

د هبود بچىي شتمن پە ملي شتمنى تول

شريك مال د تول وطن غر، ئنگل دى كە معدن

كە دى كانىي قىمتىي كە رنىي رنىي او به

پرى وطن بركتىي دا خوربە خوربە هوا

وي دې شىن لكە چمن دا وطن دې وي باغ باغ

شريك مال د تول وطن غر، ئنگل دى كە معدن

کلمې او جملې

کلمې

او

خو

حکه

۱. زه د قيمتي ڏبرو دوکان لرم. ادریس د تپلو سوداگر دی.

زه د قيمتي ڏبرو دوکان لرم (او) ادریس د تپلو سوداگر دی.

۲. حمیده هگي پخوي. نسيمه يې نه خوري.

() نسيمه يې نه خوري. حمیده هگي پخوي.

۳. سهار وختي پاڅبدم. په وخت بسوونځي ته ورسپدم.

() په وخت بسوونځي ته ورسپدم. سهار وختي پاڅبدم.

د لغتونو زړمه

کلمې

گرمه

زياتي

سپين

کومک

صرف

بنکلى

۱. زموږ هېواد ڏېري قيمتي ڏبرې لري. (زياتي)

() هوا ډېره سره ۵۵. ()

() د زرمينې تور رنګ خوبنېږي. ()

() بنکلا له رنا سره مرسته کوي. ()

() زموږ کور بنایسته دی. ()

() موږ د برپښنا د بې ئایه لګښت مخه نیسو. ()

د دوييم متن بيا لوستل

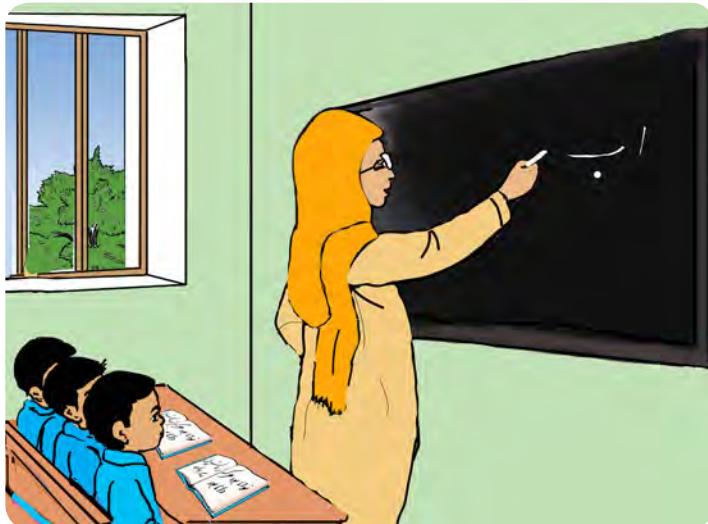

غور نیوں او خبری کول

زيار او زحمت: څنګه خپلو موخو ته ورسپېرو؟

نوښتي لیکنه

خپلو موخو ته د رسپدو لپاره، پلان جوړول ډپر مهم دي.

زما موخه دا ده چې :

خدمت

مشوره

راتلونکې

زيار او زحمت

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

ب

كلمي او جملي

ب

مترادفعي كلمي
ماشومان
پخوانى
بنكلى

الف

مترادفعي كلمي
نبايسته
لرغونى
كوجنيان

ب

متضادي كلمي
دروغ
دبىمنى
ويده

الف

متضادي كلمي
ويبين
دوستي
ربنتيا

X

✓

الف

١. پيسى بې پيسو
٢. ورم بې ورم
٣. خوند بې خوند
٤. سيند بې سيند

كلمي

ئىكە

خو

او

١. زه قيمتى ڈبرى اخلم. غوتى قيمتى ڈبرى خوبسوي.
زه قيمتى ڈبرى اخلم (او) غوتى قيمتى ڈبرى خوبسوي.
٢. لوست مې زده دى. املا هم بايد زده كرم.
لوست مې زده دى () املا هم بايد زده كرم.
٣. زه بىنلەي ڈپرى خورم. خوبسېرى مې.
زه بىنلەي ڈپرى خورم () خوبسېرى مې.

د لومړي او دویم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

۵

هغه

میده

او به

ه

مهربانی

خمیره

هوا

ي

ملگري

جوروي

گاونډيان

خوند

ماشين

مواد

کاغذ خنگه جورپري؟

پرون زده کوونکي د کاغذ جورپولو
فابريكي ته تللي وو.

د فابريكي ريس وويل: پخوا به خلکو
پر تيرو، د حيواناتو پر پوستکو او نورو
شيانوليکل کول. وروسته بيا کاغذ جورپش.

او كلک شي. بيا ماشين کاغذ
هواروي او وچوي يې. وروسته
يې بل ماشين پري کوي. کاغذ
له کارول شويو کاغذونو هم
جورپري. د پري کرو ونو پوستکي لري
کپري او په ماشين ميده کپري. بيا او به
ورسره گلپري چې خميره شي. وروسته
خينې نور مواد ور اچول کپري چې سپين

جاوېد پونتنه ورکړه: کاغذ له خه شي
څخه او خنگه جورپري؟

هغه څواب ورکړه: کاغذ له ونو څخه
جورپري. د پري کرو ونو پوستکي لري
کپري او په ماشين ميده کپري. بيا او به
ورسره گلپري چې خميره شي. وروسته
خينې نور مواد ور اچول کپري چې سپين

زده کوونکو د فابريكي له کتلوا
خوند واخیست.

اواني ۲۸

منفي کلمي

نه اخلي

نه جورپوري

نه ميده کوي

كلمي او جملي

۱. کاغذ له ونو خخه جورپوري.

۲. احمد کاغذونه اخلي.

۳. ماشين کاغذونه ميده کوي.

كلمي

او

خو

حکه

جملي

۱. زه فابريكي ته حم. ته کورته لار شه.

زه فابريكي ته حم (خو) ته کورته لار شه.

۲. موبله بي وزلو سره مرسته کوو. ارتيا ورته لري.

موبله بي وزلو سره مرسته کوو (ارتيا ورته لري).

۳. هغوي او به خبني. تاسي شربت و خبني.

هغوي او به خبني (تاسي شربت و خبني).

د لغتونو زيرمه

ختك

کښت

او به

خنگل

معدن

تربيع

رنده

تخم

افغانی

ملی شتمنی

خنگل

اهنگر

ختك

کښت

د لوړي متن بیا لوستل

توري او كلمي

ي

قوي

منگي

سرپي

ى

ملگرى

منگى

درناوى

ئ

و خبئى

و خورئ

و گورئ

ې

ناوي

خاورې

شيدې

ى

افغانى

نجلى

نپى

خچوبېرىي

كبان

نھرونە

د اوپۇ بندونە

د اوپۇ بندونە خە گتې لرى؟

چېرتە چې واورې يا بارانونە ڈېرورېرىي،
سیندونە يې ڈېرې او به لرى.پر سیندونو بندونە جورېرىي. او به لە
بندونو خە نھرونۇ او ويا لو تە ئى.

بندونە ڈېرې گتې لرى. بندونە د اوپۇ د بې ئايىه تللو مخەنیسىي. لە بندونو خە د بېرىنىپا پە تولىد كې هم كار اخىستىل كېرىي. چېرتە چې او به وي ھلتە مرغان هم ڈېرەي. پە بندونو او ڈنەدونو كې كبان روزل كېرىي. د بندونو پە اوپۇ ڈېرې كرنىزې ھمكې او به كېرىي. ھمدارنگە ونى او باغونە پې خچوبېرىي. د بندونو پە اوپۇ ڈول ڈول ترکاري او غلى دانې كىل كېرىي. د اوپۇ بندونە ڈېرې گتې لرى. بايد د اوپۇ بندونە بىھە وساتو. او به بايد بې ئايىه ونه لگۇو.

كلمي

X	✓
X	✓
✓	✓
✓	✓
✓	✓

١. خورم بې خورم
٢. کار بې کاره
٣. درس بې درسه
٤. ویده بې ویده

X	✓
✓	✓
✓	✓
✓	✓
✓	✓

١. کوم بې کوم
٢. فکر بې فکره
٣. گورم بې گورم
٤. پروا بې پروا

كلمي

حکه
خو
او

١. زه حم. ناوخته ده.
زه حم (حکه) ناوخته ده.
٢. اتل کتاب لري. درس نه لولي.
اتل کتاب لري () درس نه لولي.
٣. د مشرانو درناوی کوو. پر ټشرانو شفقت.
د مشرانو درناوی کوو () پر ټشرانو شفقت.

د لغتونو زپرمه

كلمي

مكتب
روپي
تیاره
بنایسته
تور

١. زه خچلې پيسې بې ساتم. (روپي)
٢. هلکان ښونځي ته حي. ()
٣. موږ رنا خوبسوو. ()
٤. کاغذ سپین رنګ لري. ()
٥. زموږ هپواد بېکلى دي. ()

د دوييم متن بيا لوستل

غور نیوں او خبرې کول

زيار او زحمت: د ستونزو حلول

نوښتي ليکنه

د ستونزو حلول مهم او ضروري دي.

کوبنښ

زحمت

پراوونه

مرسته

موخو ته د رسیدو لپاره باید له ستونزو سره مقابله و کړو.

د لوړۍ او دویم متن بیا لوستل

ب

كلمي او جمله

ب

متضادي کلمي

اندپيوال

دنيا

بنېگنېه

الف

مترادفعي کلمي

نيكىي

ملگرى

نړۍ

ب

متضادي کلمي

سېپک

سېپکاوى

وېده

الف

متضادي کلمي

ويښ

دروند

درناوى

X

✓

X

✓

X

✓

X

✓

الف

١. موخه

٢. زيان

٣. خوند

٤. خښم

ج

كلمي

حکه

او

خو

١. زه نبوونخي ته حم. غوارم چې نبوونکي شم.

زه نبوونخي ته حم (حکه) غوارم چې نبوونکي شم.

٢. احمد لوبي کوي. اجمل لوبي نه کوي.

احمد لوبي کوي () اجمل لوبي نه کوي.

٣. ميرويس کورنى دنده ليکي. خانګه كتاب لولي.

٤. ميرويس کورنى دنده ليکي () خانګه كتاب لولي.

د لوړې او دویم متن بیا لوستل

اما

